Nr. 47 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok IV

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 24 Listopada 1935 r.

Preliminarz budżetowy i dalsze dekrety

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 15 listopada b. r. przyjęła wniesiony przez P. Ministra Skarbu projekt preliminarza budżetowego na rok 1936-7 oraz uchwaliła dalsze cztery dekrety a mianowicie:

1) dekret w sprawie zmiany ustawy o podatku dochodowym, 2) o zmianie niektórych przepisów dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonarjuszy państwowych i zawodowych wojskowych, 3) o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia inwalidzkiego, 4) w sprawie zmiany ustawy z dn. 18 marca 1935 o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych.

Od długiego szeregu lat po raz pierwszy Rząd przedłożył preliminarz budżetowy całkowicie zrównoważony. Równowagę osiągnięto przy pomocy dwóch metod:

1) w porównaniu z budżetem na 1935-6 zostały urealnione wszystkie pozycje dochodowe jak i rozchodowe. Ogólna kwota dochodów została obniżona o około 180.000.000 zł., a równocześnie podniesiono wydatki w tych wszystkich działach budżetu, w których ze względu na konieczność wypełniania przez Państwo jego zadań i zobowiązań, preliminowane dotąd sumy były zbyt nizkie.

2) w nowym budżecie dokonano szeregu skreśleń i oszczędności przedewszystkiem w wydatkach rzeczowych oraz wprowadzono nowe dochody uzyskane na podstawie dekretów uchwalonych przez Radę Ministrów.

Oszczędności nie dotknęły budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych a Ministerstwo W. R. i O. P. w stopniu znikomym. Natomiast znacznemu obcięciu uległy budżety Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych. Skarbu i Sprawiedliwości.

Preliminarz budżetowy na rok 1936-7, zamyka się po stronie dochodów ogólną kwotą złotych 2.237.171 tysięcy złotych i po stronie wydatków kwotą zł. 2.237.121 tysięcy zł. nadwyżka wynosi więc 50.000 zł. Pozycje dochodów i wydatków są pozornie większe od tegorocznych. albowiem preliminarz obejmuje oprócz wydatków i dochodów brutto administracji wpływy i rozchody funduszów państwowych z wyjątkiem wojskowego funduszu kwaterunkowego i funduszu pracy, które wchodzą do budżetu saldami netto.

Budżet dochodów został najpierw zmniejszony o około 180.000.000 złotych w pozycjach dotychczasowych wpływów, nie dostatecznie ściśle obliczonych, a jednocześnie zwiększony o sumę powyżej 300 milj. zł., wprowadzoną do budżetu tytułem nadzwyczajnego podatku od wynagrodzeń i podwyższenia podatku dochodowegó; wprowadzono rowónież wpływ do skarbu Państwa z przedsiębiorstw: „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon". Wpływy z tytułu wpłat tych przedsiębiorstw uzyskane zostaną przez przerzucenie ich inwestycyj pokrywanych dotychczas z normalnych wpływów budżetowych na operacje kredytowe, jako bardziej właściwe dla tego rodzaju wydatków z punktu widzenia racjonalnej polityki budżetowej. Zrównoważony w ten sposób preliminarz budżetowy wniesiony będzie wkrótce do Izb Ustawodawczych.

Jak informowaliśmy naszych czytelników w ostatnim numerze „Rzemiosła", podniesiony podatek dochodowy od wynagrodzeń wypłaconych z funduszów publicznych wyniesie około 150.000.000 zł. Suma ta jest jednakże nie wystarczająca wobec czego Rząd powziął decyzję znowelizowania ustawy o państwowym podatku dochodowym w kierunku zwiększenia wpływów z tego tytułu do Skarbu Państwa. W ten sposób wpływy zostaną zwiększone o około 60.000.000 zł. W szczegółach sprawa przedstawia się następująco:

Skala podatku dochodowego od dochodów fundowanych (dochody osiągnięte przez przedsiębiorstwa, warsztaty pracy (rzemiosło) wolne zawody i t. d.) zostaje podwyższona o 40 proc, a od dochodów niefundowanych (wynagrodzenia za pracę) o 100 proc. Ponieważ jednak równocześnie znosi się podatek kryzysowy podwyżka w istocie nie osiągnie pełnych 40 i 100 proc.

Jeżeli chodzi o dochody fundowane nowa podwyżka będzie się wahała od 2,8 proc. przy dochodach ponad 1500 zł. rocznie do 35 proc. przy dochodach 200.000 zł. i więcej. Przy docho-

dach niefundowanych t. zw. minimum egzystencji podatkowej zostało obniżone z 2.500 zł. do 1.500 zł. rocznie. Nowa skala podwyższonego podatku przy dochodach niefundowanych waha się od 1 proc., przy dochodzie ponad 1.500 zł. rocznie do 50 proc., przy dochodach 192.000 i wyżej rocznie.

Do ulg jakie wprowadza projekt zaliczyć należy umożliwienie płatnikom prowadzącym księgi handlowe jednorazową amortyzacją wszystkich przedmiotów zużywających się w ciągu 5-ciu lat.

Dekret wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.

Ponadto Rada Ministrów przyjęła szereg rozporządzeń posiadających znaczenie budżetowe i gospodarcze. A więc między innymi ustalono zakaz obciążania kredytem przyszłych budżetów bez pisemnej zgody Ministra Skarbu, zahamowano kupno nowych środków lokomocji bez stwierdzonej konieczności, ograniczono wydatki na przesiedlenia pracowników państwowych, unormowano sprawę zatrudnienia równocześnie obojga małżonków, oraz ustalono tezy do przyszłego rozporządzenia, normują ce kumulację zarobków przez funkcjonarjuszów państwowych. Ograniczono również i ścieśniono prawa emerytalne ministrów i premjera, oraz wydatkowanie pieniędzy na subwencję nie pozostające w bezpośrednim związku z zadaniami i funkcjami państwa.

Dalszej serji dekretów należy oczekiwać w najbliższej przyszłości.

Z XVII-go Posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych

Dnia 14-go listopada b. r. odbyło się 17-te posiedzenie Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P. pod przewodnictwem Prezesa Posła Snopczyńskiego. Uczestniczyli dyrektor Związku p. Sikorski, wiceprezes J. Sierakowski, wiceprezes S. Glocer, członkowie Zarządu: A. Szmalenberg, E. Bernatowicz, dr. R. Jahoda-Żółtowski, oraz zaproszeni: Dyrektor Instytutu Badań Rozwoju Rzemiosła p. W. Gordziałkowski, prezes Izby Lubelskiej M. Chodorowski i Dyr. C. Ptasiński. Po odczytaniu protokułu z poprzedniego posiedzenia, przyjęciu sprawozdania rachunkowego i z prac biura za miesiąc październik, oraz przyjęciu programu na miesiąc listopad, przystąpiono do omówienia **kwestji zaliczenia odlewnictwa do rzemiosła.** Sprawa ta zgodnie z wnioskiem dyrektora Związku została zdjęta z porządku dziennego, gdyż prace w tym zakresie nie są jeszcze zakończone.

Następnie przedyskutowano sprawę **wykonywania rzemiosła przez osoby prawne.** Po dyskusji Zarząd uchwalił zgłosić do Ministerstwa Przemysłu i Handlu wniosek o wyjaśnienie: 1) jakie zrzeszenia gospodarcze wobec postanowień kodeksu handlowego są osobami prawnemi w rozumieinu ustępu 3-go art. 5-go prawa przemysłowego? 2) że w skład Zarządu osób prawnych wykonywujących samoistnie rzemiosło mają wchodzić zgodnie z intencją ustawy tylko rzemieślnicy posiadający uzdolnienie zawodowe do samoistnego wykonywania rzemiosła. Ponadto Zarząd uchwalił zawiadomić Ministerstwo Przemysłu i Handlu o zamiarze Związku Izb Rzemieślniczych zgłoszenia projektu zmiany postanowienia ustępu 3-go art. 5-go prawa przemysłowego w brzmieniu następującem:

„Samoistnie rzemiosło wykonywać mogą tylko takie spółki zarobkowe, w których skład wchodzą wyłącznie rzemieślnicy posiadający uzdolnienie zawodowe do samoistnego wykonywania rzemiosła".

W sprawie **wydawania zaświadczeń przez Związek Kupców i Rzemieślników Polskich we Francji,** Zarząd przyjął do zatwierdzającej wiadomości odnośne sprawozdanie Dyrektora Związku z tem, że uchwały swoje wydane w tej materji uprzednio utrzymuje w mocy.

W nawiązaniu do regulaminu instrukcji dla komisyj egzaminacyjnych czeladniczych we Francji, Zarząd wysłuchał sprawozdania z przebiegu prac, jakie biuro Związku w tej mierze wykonało. (Opracowanie regulaminu, wzoru protokułu świadectwa, świadectwa zdania egzaminu i instrukcyj dla komisji egzaminacyjnej), poczem Zarząd uchwalił:

1) zatwierdzić regulamin komisyj egzaminacyjnych czeladniczej przy wydziale rzemieślniczym Związku Kupców i Rzemieślników Polskich we Francji wraz z załącznikami oraz instrukcję dla komisji egzaminacyjnej.

2) po uzgodnieniu treści z Ministerstwem Przemysłu i Handlu przesłać je Zarządowi Rzemieślników i Kupców Polskich we Francji do wiadości i ścisłego przestrzegania przy przeprowadzaniu egzaminów czeladniczych.

Zkolei przystąpiono do **przedyskutowania niektórych aktualnych zagadnień w zakresie dokształcenia zawodowego.** Na wniosek Prezesa Posła Snopczyńskiego Zarząd postanowił: 1) wystąpić do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz W. R. i O. P. z wnioskiem o sprolongowanie mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 13-go lutego 1934 r. Dz. U. R. P. 15 poz. 123 w sprawie zmiany przepisów dotyczących egzaminu na czeladnika do dnia 31 grudnia 1938 r. 2) wnieść do § 3-go rozporządzenia z dnia 13.2 1934 r. w drugiem zdaniu poprawkę „do podania należy dołączyć świadectwo ukończenia nauki, lub świadectwo ukończenia krótkoterminowego kursu dokształcającego zawodowego oraz zaświadczenie właściwych władz". (Reszta bez zmian) (patrz. rozp. z dn. 13.2.1934 r. w Nr. 5-ym „Rzemiosła" z dnia 4 marca 1934 roku). 3) wystąpić do Ministerstwa W. R. i O. P. z wnioskiem:

a) o zatwierdzenie programów krótkoterminowych kursów dokształcających zawodowych, które będą przedłożone przez Związek Izb;

b) o polecenie kuratorjum uwzględnienia w planie działalności tego minimalnego dokształcenia zawodowego;

c) o zezwolenie na organizowanie krótkoterminowych kursów dokształcających zawodowych nawet dla kompletów w liczbie 10 terminatorów.

Po zreferowaniu **sprawy legitymacyj mistrzowskich i terminatorskich,** Zarząd uchwalił — 1) zatwierdzić wzory legitymacyj dla osób uprawnionych do przyjmowania i kierowania praktycznem kształceniem terminatorów oraz legitymacyj terminatorskich, jako obowiązujące na terenie wszystkich Izb Rzemieślniczych. 2) ustalić opłaty pobierane przez Izby Rzemieślnicze przy wydawaniu legitymacyj w wysokości kosztów ich wykonania.

W komunikatach podanych do wiadomości Zarządowi **Dyrektor Związku p. B. Sikorski stwierdził między innemi, iż na posiedzeniu Międzyministerjalnej Komisji Współpracy z Samorządem Gospodarczym** dla województwa Warszawskiego i m. stołecznego Warszawy w dn. 13 listopada b. r., przedstawiciele rzemiosła wygłosili 10 różnych referatów. Nadto w Komisji branżowej wzięło udział 23 delegatów rzemiosła. Na terenie wszystkich Izb rzemiosło osiągnęło wysoki poziom, dzięki czemu Komisja odniosła dobre wrażenie i utrwaliła sobie pozytywny pogląd, o jakości i umiejętności podejścia przedstawicieli rzemiosła do zagadnień gospodarczych.

Zjazd Rady Związku Izb Rzemieślniczych po uzgodnieniu terminu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu został wyznaczony na 3-ci grudnia 1935 r. Na zjeździe rozpatrywany będzie budżet Związku, podstawy finansowe Samorządu Rzemieślniczego oraz sprawy wysunięte przez członków Rady.

Wnioski Samorządu Gospodarczego Rzemiosła przedłożone Komisji Międzyministerjalnej

Międzyministerjalna Komisja współpracy z Samorządem Gospodarczym po dwutygodniowych uciążliwych pracach zakończyła objazd po dziesięciu miastach wojewódzkich, w których odbywały się narady z reprezentantami samorządów gospodarczych. Dorobek Komisji jest bardzo znaczny. Osiągnęła ona niewątpliwie swe zadanie, nakreślone przez Pana v. Premjera Kwiatkowskiego, a mianowicie zdołała podsumować postulaty sfer gospodarczych: rolnictwa, przemysłu i rzemiosła, nawiązując równocześnie jaknajściślejszy kontakt z terenem i jego potrzebami regjonalnemi. Jeżeli chodzi o Samorząd Rzemieślniczy — to w obradach międzyministerjalnej komisji brały udział wszystkie Izby Rzemieślnicze, przyczem sprawy branżowe rozpatrywane były w tych ośrodkach, w których były one najliczniej reprezentowane. Ostatnia konferencja, która odbyła się dnia 13-go b. m. w Warszawie — była aktem finalizującym obrady komisji a równocześnie punktem wyjścia dla syntezy dezyderatów rzemiosła.

Chcąc poinformować ogół rzemiosła o głównych tezach, jakie zostały ustalone — przez samorząd rzemieślniczy — podamy w skrócie kompleks wniosków ułożony według hierarchji pilności, przyczem opierać będziemy się na schemacie ustalonym przez Prezydjum Rady Ministrów przed rozpoczęciem ankietowych prac Komisji. Schemat ten przedstawia się następująco:

Część a) pod tytułem Zagadnienia Ogólne zawierała kwestję następujące: 1) sprawy obrotu wewnętrznego, 2) sprawy obrotu zagranicznego, po 3) komukacyjne, 4) podatkowe, 5) socjalne, 6) zagadnienia oddłużeniowe, 7) sprawy administracyjne — samorządowe.

Część b) pod tytułem „Zagadnienia branżowe“ obejmowała sprawy: 1) rolnicze, 2) przemysłowo-handlowe, 3) sprawy rzemieślnicze.

Część c) — Zagadnienia regjonalne: 1) ogólne sprawy regjonalne, 2) sprawy inwestycyjne.

Wnioski rzemiosła podzielono w poszczególnych działach na trzy grupy, ułożone według ich hierarchicznej pilności, a mianowicie w grupie a) zszeregowano sprawy wymagające interwencji lub zarządzeń władz miarodajnych, w grupie b) sprawy wymagające wydania względnie znowelizowania rozporządzeń wykonawczych, w grupie c) sprawy wymagające ustawowego załatwienia. W pierwszej grupie wysunięto szereg wniosków między innemi wskazano na konieczność zwiększenia działalności kredytowej B. G. K. uruchomienia akcji kredytowej P. K. O. zliberalizowania polityki kredytowej — instytucyj kredytowych, szczególniej K. K. O., uruchomienia kredytów zastawowych, udostępnienia rzemiosłu kredytów dłużej i średnio terminowych na cele inwestycyjne, utworzenia Banku Centralnego Rzemiosła, stworzenia funduszu celem uruchomienia kredytów bezprocentowych oraz obniżenia stopy procentowej.

W sprawie cen surowców skartelizowanych stwierdzono konieczność obniżenia cen węgla, żelaza, blachy, ołowiu, cementu, cegły, tektury, cukru, drożdży i t. p.

W odniesieniu do konkurecji warsztatów więziennych i szkolnych uznano za konieczne wprowadzenie bezwzględnego zakazu wytwarzania przez istniejące warsztaty przy instytucjach państwowych — samorządowych — szkolnych - filantropijnych wytwarzania produktów na potrzeby wolnego rynku.

W zakresie spółdzielczości wyrażono pogląd, iż opinje Izb Rzemieślniczych w sprawie celowości powstających spółdzielni winny być wiążące dla Rady Spółdzielczej względnie odnośnych związków rewizyjnych. Wreszcie w grupie postulatów grupy a) wysunięto wniosek ograniczenia opłat targowiskowych i rzeźnianych oraz ograniczenie uboju rytualnego.

W grupie b) wysunięto między innemi postulaty odnoszące się do wydania rozporządzenia wykonawczego o dostawach i robotach na rzecz Skarbu państwa, przyczem żądano zniesienia formy ustnego przetargu, gdy rozpisany został przetarg pisemny, ustalenia uzasadnionej gospodarczo ceny, dopuszczenia do przetargów zespołów producentów,

obniżenia wysokości wadjów, zliberalizowania systemu pobierania kaucji — rozszerzenia listy walorów przyjmowanych jako wadja i kaucje — przyznania rzemieślnikom pierwszeństwa przy równych warunkach zaofiarowanych. O ile chodzi o wykonawców wchodzących w zakres rzemiosła — podkreślono obowiązek składania i legitymowania się kartą rzemieślniczą, żądano dostosowania terminów przetargów do możliwości produkcyjnych, zrównania w prawach stawania do przetargów rzemieślników posiadających karty rzemieślnicze z firmami zarejestrowanemi sądownie i t. d. Ponadto niezbędne jest wydanie rozporządzeń wykonawczych w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskiemi, obrotu hurtowego mięsem, żywcem i hurtowo mięsem poza targowiskami — powołania komisji targowiskowej, zaprzysiężenia pośredników targowych i innych.

W zakresie konieczności nowelizacji rozporządzeń, wysoce aktualna jest sprawa znowelizowania rozporządzenia o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych oraz o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

W Grupie c) wysunięto jednem wniosek o następującem brzmieniu: Samorząd Gospodarczy Rzemiosła uważa za niezbędne wydanie ustawy regulującej stosunki w chałupnictwie.

O dalszych wnioskach podamy w następnym numerze.

Eksporterzy i importerzy w obrocie z Niemcami

Polskie Towarzystwo handlu kompesacyjnego wydało tymczasowe informacje dla importerów towarów niemieckich do Polski, jak również dla eksporterów towarów polskich do Niemiec w ramach zawartej niedawno umowy gospodarczej polsko - niemieckiej.

Informacje dla importerów wskazują, że dokonywanie zapłaty dostawcy niemieckiemu za towar może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem polskiego towarzystwa handlu kompesacyjnego i bezpośrednie wpłaty eksporterowi niemieckiemu są niedopuszczalne. Wpłata za towar następuje w złotych po ostatnio znanym średnim urzędowym kursie dewizy według faktury dostawcy niemieckiego. Zabezpieczenie wekslowe lub bankowe musi być złożone w takiej walucie, na jaką opiewa faktura z tem, że wpłata nastąpi w złotych w terminie płatności po urzędowym średnim kursie dewizy. Sposób i termin płatności musi być przytem zgodny z fakturą niemieckiego dostawcy.

Importer polski, który korzysta z kredytu, musi podpisać przed otrzymaniem świadectwa deklarację dla polskiego Tow. kompesacyjnego, zobowiązując się, że nie dokona bezpośrednich wypłat dostawcy niemieckiemu oraz, że należność za towar wpłaci w złotych w dniu płatności, który musi być oznaczony w deklaracji.

Z chwilą wpłaty przez polskiego importera, polskie Tow. kompensacyjne uzna rachunek niemieckiej Kasy rozrachunkowej i prześle jej avizo dla wypłaty do stawcy niemieckiemu odpowiedniej sumy z rachunku polskiego Tow. kompensacyjnego w niemieckiej Kasie rozrachunkowej. Sumy, znajdujące się na rachunku polskiego Tow. kompensacyjnego w niemieckiej Kasie rozrachunkowej oraz sumy, znajdujące się na rachunku niemieckiej Kasy rozrachunkowej w polskiem Tow. kompensacyjnem, nie podlegają oprocentowaniu.

W informacjach dla eksporterów zaznaczono, że kontrahent niemiecki eksportera polskiego winien uzyskać u swoich władz zezwolenie dewizowe na wpłacenie należności za towar na rachunek polskiego Tow. kompensacyjnego w niemieckiej Kasie rozrachunkowej w Berlinie. Jeżeli zobowiązanie nie opiewa na marki niemieckie, równowartość obliczona będzie w markach niemieckich po ostatnio znanym w chwili płatności średnim kursie urzędowym danej waluty, notowanej w Berlinie. W chwili płacenia przez importera niemieckiego należności za towar polski, niemiecka Kasa rozrachunkowa uznaje rachunek polskiego Tow. handlu kompensacyjnego u siebie, przesyłając awizo dla wypłaty eksporterowi polskiemu. Wypłata należności eksporterom polskim następuje w złotych w miarę wpływów z importu na rachunek niemieckiej Kasy rozrachunkowej w polskiem Tow. kompensacyjnem, przyczem wypłaty następują w kolejności ustalonej datami wpłat marek niemieckich uskutecznionych przez importerów niemieckich.

Wypłata może nastąpić tylko wówczas, kiedy polskie Tow. kompensacyjne otrzyma z urzędu celnego dowód dokonanej celnej odprawy wywozowej towaru w postaci poświadczonego odcinka świadectwa rozrachunkowego na wywóz.

Zakres uprawnień techników budowlanych

W powyższej sprawie Ministerstwo P. i H. przesłało Związkowi Izb Rzem. następujące wyjaśnienie:

Warszawa, dn. 31.X.1935 r.

Do
Związku Izb Rzemieślniczych
R. P. w/m.

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 września b. r. L. dz. U. S. 7.79. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że świadectwa z ukończenia szkoły budowlanej nie można uważać za równorzędne ze świadectwem czeladniczem.

Absolwenci szkół technicznych oraz szkół majstrów budowlanych, wymienionych w §1 pkt. II rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14.XII.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 518), po odbyciu trzyletniej praktyki w rzemiośle ciesielskiem lub murarskiem mają możność uzyskania w drodze dyspensy (art. 146 pr. przem.) karty rzemieślniczej na prowadzenie danego rzemiosła nie mają natomiast podstawy do ubiegania się o dopuszczenie do

egzaminu mistrzowskiego, który składać mogą w myśl postanowień art. 158 pr. przem. dopiero po 6-o letniem samoistnem i nieprzerwanem wykonywaniu rzemiosła.

Praktyka trzyletnia, o której mowa wyżej, winna być zasadniczo fektyczną praktyką rzemieślniczą, mieć miejsce po ukończeniu szkoły i trwać 3 lata. Dopuszczalnem jest odbywanie równoległe w jednem trzechleciu praktyk murarskiej i ciesielskiej.

Uprawnienie do kształcenia terminatorów absolwenci szkół budowlanych mogą uzyskać tylko przez złożenie w sposób wyżej podany egzaminu mistrzowskiego. Ci jednakże, którzy wykażą cię conajmniej trzyletniem samoistnem prowadzeniem rzemiosła przed 16.VIII. 1934 r., zachowują prawa do kształcenia terminatorów nabyte na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Min. W. R. i O. P. z dnia 14.XII 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1015).

Łączne świadectwa w rzeźnictwie

Pomorski Urząd Wojewódzki zwrócił się do Ministerstwa P. i H. z prośbą o wyjaśnienie, czy dopuszczalne jest wydawanie łącznych świadectw na rzeźnictwo i wędliniarstwo oraz wyrąb mięsa w przypadku odbycia przez kandydata nauki przewidzianej prawem przemysłowem. W odpowiedzi Min. P. i H. skierowało do Urzędów Wojewódzkich w Toruniu, Poznaniu i Katowicach następujące pismo:

P. A. III 1/99.

W sprawie rzemiosła rzeźnickiego i wędliniarskiego.

18 październ. 35

Do
Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w Toruniu

W dalszym ciągu pisma z 9.4 r. b. Nr .PA.III, 1/27, Ministerstwo Przemysłu i Handlu powiadamia, że nie zachodzą przeszkody prawne do wydawania na terenie b. dzielnicy pruskiej świadectw czeladniczych łącznie na rzeźnictwo i wyrąb mięsa oraz wędliniarstwo terminatorom, którzy odbyli naukę obu tych zawodów u rzemieślników do kształcenia w obu tych zawodach uprawnionych i złożyli z nich egzamin czeladniczy i świadectw mistrzowskich w obu tych zawodach łącznie, jeśli czeladnicy odbyli przepisaną praktykę czeladniczą w obu wymienionych zawodach i złożyli z obu tych zawodów egzamin mistrzowski.

W związku z powyższem winny być wydawane karty rzemieślnicze danej osobie na obydwa zawody.

Odpis powyższego otrzymuje Urząd Wojewódzki w Poznaniu i Katowicach.

Naczelnik Wydziału
(—) **K. Sokołowski.**

Trudności eksportu do Kolumbji naskutek ograniczeń dewizowych

Państwowy Instytut Eksportowy zwraca uwagę na surowe ograniczenia dewizowe, wprowadzone w Kolumbji, niedozwalające na wypłatę zagranicę należności za importowane do Kolumbji towary bez zezwolenia Komisji Dewizowej. Przydział dewiz na pokrycie importu towarów polskich nastąpi wówczas, gdy import dokonywany będzie bezpośrednio przez firmy polskie.

Z uwagi na powyższe eksporterzy polscy winni dołączać do eksportowanych towarów do Kolumbji świadectwa pochodzenia sporządzone w 5 egzemplarzach w języku hiszpańskim i potwierdzone przez Konsulat Kolumbijski w Warszawie, ul. Smolna Nr. 22. Opłata za poświadczenie świadectwa pochodzenia oraz 7 egz. faktury konsularnej (obowiązkowe dołączenie, przyczem formularz wydaje Konsulat Kolumbijski) wynosi dol. zł. 2.50. Wzór świadectwa pochodzenia znajduje się w Państw. Instytucie Eksportowym.

W sprawie techników budowlanych

Wsprawie uprawnień techników budowlanych Związek Izb Rzemieślniczych otrzymał od Ministerstwa Przemysłu i Handlu następujące autorytatywne wyjaśnienie:

MINISTERSTWO
PRZEMYSŁU I HANDLU

L. P. A. IV. 4/97.

Warszawa, dnia 31 październ. 1935 r.

Do
Związku Izb Rzemieślniczych R. P.
w/m.

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 września b. r. L. dz. U. S. 7. 79. Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że świadectwa z ukończenia szkoły budowlanej nie można uważać za równorzędne ze świadectwem czeladniczem.

Absolwenci szkół technicznych oraz szkół majstrów budowlanych, wymienionych w § 1 pkt. II rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14.XII.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 518), po odbyciu trzyletniej praktyki w rzemiośle ciesielskiem lub murarskiem, mają możność uzyskania w drodze dyspensy (art. 146 pr. przem.) karty rzemieślniczej na prowadzenie danego rzemiosła, nie mają natomiast podstawy do ubiegania się o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego, który składać mogą w myśl postanowień art. 158 pr. przem. dopiero po 6-letniem samoistnem i nieprzerwanem wykonywaniu rzemiosła.

Praktyka trzyletnia, o której mowa wyżej, winna być zasadniczo faktyczną praktyką rzemieślniczą, mieć miejsce po ukończeniu szkoły i trwać 3 lata.

Dopuszczalnem jest odbywanie równoległe w jednem trzechleciu praktyki murarskiej i ciesielskiej.

Uprawnienie do kształcenia terminatorów absolwentów szkół budowlanych uzyskać mogą tylko przez złożenie w sposób wyżej podany egzaminu mistrzowskiego. Ci jednakże, którzy wykażą się conajmniej trzyletniem samoistnem prowadzeniem rzemiosła przed 16.VIII.1934 r., zachowują prawa do kształcenia terminatorów, nabyte na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Min. W. R. i O. P. z dnia 14.XII.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1015).

Rękawicznictwo się organizuje

Na ostatnio odbytej w Związku Izb Rzemieślniczych konferencji z udziałem przedstawicieli rękawiczników i białoskórników warszawskich omówiono obecną sytuację tej gałęzi produkcji rzemieślniczej i uzgodniono poglądy co do środków i dróg poprawy.

Rozwijające się przed wojną rzemiosło rękawicznicze znajduje się obecnie w sytuacji krytycznej. Poza przyczynami ogólnemi, jakimi są odcięcie od pojemnego rynku rosyjskiego i źródła jego surowców, rękawicznictwo przeżywa ponadto cały szereg trudności w dziedzinie a) produkcji, b) surowców, c) zbytu.

Rzemieślnik polski ceniony już przed wojną dla swych wysokich kwalifikacyj zawodowych, ceniony jest i dzisiaj, czego dowodem wysokie stosunkowo stawki płac, wyższe od przedwojennych. Dla ilustracji podajemy je porównawczo jak następuje:

	Płace w zł. od pary przed wojną	Płace w zł. od pary obecnie
Krajanie	od 0.50 do 1.—	od 0.85 do 1.40
Szycie	od 0.30 do 1.50	od 0.40 do 1 50

Rozpiętość skali płac zarobkowych tłomaczy się rozproszeniem warsztatów rękawiczniczych na dużym obszarze i nierównomiernością warunków utrzymania w poszczególnych miejscowościach.

Produkcja rękawicznicza używa jako surowców skóry wyrobione przez białoskórników, koźle, baranie, jagnięce, reniferowe i inne. Jakość jej uzależniona jest wyłącznie prawie od gatunku surowca i jakości jego przerobu. Polska, aczkolwiek posiada dogodne warunki hodowlane dla rozwoju hodowli kóz dających najlepszy surowiec, cienki, trwały i całkowicie odpowiadający wymaganiom rynków zagranicznych, dotychczas nie zapewniła sobie tego źródła w dostatecznej mierze.

Obecna produkcja opiera się wyłącznie prawie na gorszych gatunkach surowcu krajowego, skórkach baranich i jagnięcych, względnie na surowcu i mportowanym, pochodzenia zagranicznego. Samo przygotowania surowca dla użytku rękawiczników pozostawia też wiele do życzenia. Odnosi się to szczególnie do kwestji nieumiejętnego, a więc niejednolitego barwienia skór. Istniejące w Polsce dwa najpoważniejsze i bodaj jedyne ośrodki produkcji rękawiczniczej, Warszawa i Wilno pracują pod tym względem w zupełnie nierównych warunkach. Przemysł wileński, reprezentowany przez kilka większych warsztatów i spółdzielnię „Kozanwil", w zrozumieniu potrzeby ujednostajnienia techniki produkcji z uwagi na podjęty eksport rękawiczek, podniósł technikę barwienia, angażując specjalistę farbiarza z zagranicy. Warszawa posługuje się dotąd staremi, dalekiemi od doskonałości metodami.

Część warsztatów posiada nie zbędne maszyny, większość jednak pracuje w dość prymitywnych warunkach technicznych.

Warsztaty rękawicznicze korzystają z reguły z pomocy szwaczek pracujących systemem chałupniczym u siebie w domu. Liczba wykwalifikowanych szwaczek jest dość ograniczona i w produkcji np. uwagi na możliwość podjęcia eksportu, część szwaczek wymagałaby przeszkolenia.

Kwestja zbytu rękawiczek stanowi obecnie najbardziej palące zagadnienie. Rynek wewnętrzny nasycony jest prawie całkowicie, przyczem silnie daje się odczuwać konkurencja ze strony nielegalnych zakładów. Wskutek tego produkcja większych warsztatów kurczy się, ceny zaś spadają poniżej poziomu opłacalności. Jedynem wyjściem z sytuacji — to podjęcie eksportu rękawiczek. Zapoczątkowało go rękawicznictwo wileńskie, śladem jego poszła Warszawa. Eksport ten mógłby mieć znaczne widoki powodzenia, gdyby nie brak dobrego surowca krajowego, 2) trudności w uzyskiwaniu pozwoleń przywozu na surowiec zagraniczny, 3) brak organizacji handlowej, centralizującej sprawy eksportu rękawiczek i zakup surowca. 4) konieczność podniesienia techniki barwienia i wyprawiania skórek.

Doceniają te braki rękawicznicy i białoskórnicy i uznają konieczność ich usunięcia. W tym celu powstała i została już częściowo zrealizowana myśl powołania do życia w Warszawie spółki handlowej rękawiczników i białoskórników ośrodka warszawskiego i wileńskiego, pomyślanej jako spółki z o. o. Zapoczątkowane prace organizacyjne rozwijają się pomyślnie i w krótkim już czasie oczekiwać należy ostatecznego ich urzeczywistnienia.

Odprawa celna próbek i wzorów

Eksporterzy polscy, wysyłający zagranicę próbki lub wzory swych towarów uskarżają się na trudności przy odprawie celnej w wypadku, gdy próbki wracają do nich z zagranicy. Z uwagi na ograniczenia kontyngentowe władze celne wymagają przedkładania wówczas zezwoleń przywozu lub żądają opłaty cła.

Państwowy Instytut Eksportowy w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnił, że eksporterzy wysyłający zagranicę

próby towarów, które przy powrotnym przywozie podlegałyby cłu przywozowemu, ze względu na rodzaj lub wymiary prób, powinni poddawać próby takie przy wywozie odprawie warunkowej w myśl § 78 przepisów wykonawczych do prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 90 z 1934 r. poz. 820).

Odprawiając próby warunkowo w wywozie, eksporterzy zabezpieczają sobie możliwość zwolnienia ich od cła i zakazu przywozu na wypadek, gdyby następnie zostały zwrócone z zagranicy. W ten sposób odpadają wszelkie trudności na które eksporterzy skarżą się obecnie. Termin powrotnego przywozu prób krajowych odprawionych warunkowo może być wyznaczony do 12 miesięcy. Okres ten może być przedłużony raz przez urząd celny, drugi raz przez Dyrekcję ceł o 2 lata.

W sprawie potwierdzenia przez Urzędy Celne wywozu towarów zagranicę

W nr. 263 „Monitora Polskiego" ukazał się okólnik Min. Skarbu z dn. 31 października 1935 r. L. D. IV 27967/3/35 dotyczący potwierdzania przez urz. celne wywozu towarów zagranicę, treści następującej (w skrócie):

Na potwierdzenie wywozu towaru zagranicę przy zgłoszeniu piśmiennem strona otrzymuje kwit celny wz. Nr. 11; przy zgłoszeniu ustnem towarów podległych opłacie celnej kwit wz. Nr. 9, wolnych od cła — na żądanie — potwierdzenie deklaracji wywozowej wz. Nr. 10, Dyrekcja ceł upoważniona jest do wydawania dodatkowych zaświadczeń o dokonanym wywozie towarów dla eksporterów obowiązanych przedstawiać dowody wywozu w kilku urzędach lub instytucjach. Ponieważ powyższe potwierdzenia wywozu nie są wystarczające jeśli chodzi o stwierdzenie wywozu drogą morską towarów korzystających z t. zw. kolejowej taryfy portowej, przeto Min. Skarbu w porozumieniu z Min. Komunikacji zarządza co następuje:

1) przy wywozie na statkach morskich towarów korzystających z t. zw. taryfy portowej, urzędy celne wyjściowe mogą na żądanie stron, poza potwierdzeniami wymienionemi na wstępie, wydawać również dodatkowe zaświadczenie o dokonanym wywozie. Do tych dodatkowych zaświadczeń służyć może odpowiednio zmodyfikowany druk wz. Nr. 10;

2) przy potwierdzeniu wywozu należy żądać od stron umieszczanie danych, ułatwiających władzom kolejowm kontrolę nad przestrzeganiem przez eksporterów warunków korzystania z t. zw. taryfy portowej (miejsce i data nadania towaru, nr. nr. wagonów, oraz magazyn lub skład celny skąd towar został załadowany na statek);

3) przy przesyłkach tranzytowych idących w kierunku portów polskiego obszaru celnego potwierdzeń występu zagranicę dokonywać będą urzędy celne wyjściowe na oryginałach kolejowych listów przewozowych, względnie listów przew. konsumentów.

Przepisy policyjno-budowlane a osiedla podmiejskie

W dniu 23 października r. b. weszło w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 października 1935 r. o rozciągnięciu przepisów policyjno - budowlanych na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa warszawskiego.

W myśl powyższego rozporządzenia przepisy policyjno - budowlane dla gmin miejskich i uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, stosuje się do osiedli podmiejskich województwa warszawskiego, wymienionych w wykazie, dołączonym do wzmiankowanego rozporządzenia.

Osiedla te podlegać będą przepisom, zawartym w art. 172 — 263 prawa budowlanego, z wyłączeniem przepisów zawartych w art. 176, 177, 178, 183, 189, 193, 196 i 252, i z zachowaniem odpowiednich przepisów art. 264, 265, 266, 267, 269, 277, 278, 279, 281, 282 i 313 tegoż prawa.

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACYJ RZEMIEŚLNICZYCH

Obchód XX-lecia Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijan w Kielcach

Dnia 17 b. m. odbył się w Kielcach uroczysty obchód jubileuszu dwudziestoletniego istnienia Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijan.

Już od 8 zrana przed pięknie udekorowaną zielenią i przystrojoną flagami siedzibą Stowarzyszenia, zaczęli się gromadzić stowarzyszeni i członkowie tutejszych stowarzyszeń i organizacyj rzemieślniczych i społecznych oraz zaproszeni goście. Przybyło też wielu delegatów Stowarzyszeń i Cechów z całej Polski. O godz. 9½ zebrani tłumnym pochodem udali się do Kościoła Św. Krzyża. Pochód otwierał oddział Strzelca i orkiestra tut. Straży Pożarnej, a członkowie Stowarzyszenia nieśli świeżo ufundowany sztandar w asyście blisko 30-tu pocztów sztandarowych.

Poświęcenia sztandaru dokonał przeor O. O. Salezjanów, ks. **Łukaszewski,** który też wygłosił piękne kazanie okolicznościowe. W uroczystości wziął udział **Pan Wojewoda Kielecki, Dr. Władysław Dziadosz,** przedsta-

wiciele władz państwowych i samorządowych oraz rodzice chrzestni w komplecie, a mianowicie prócz Pana Wojewody

Pan Wojewoda kielecki Dr. Władysław Dziadosz w asyście przedstawicieli Władz i Stowarzyszenia udaje się na nabożeństwo do kościoła św. Krzyża.

i Pani Wojewodziny Eugenii Dziadoszowej, matki chrzestne JWPanie: **Prezesowa Marja Krupska, Dyrektorowa Halina Axentowiczowa, b. Senatorka Kazimiera Grunertówna, Zofja Plenkiewiczowa, Julja Lorensowa, Zofja Maciejczakowa, Stanisława Brudkowa i Stanisława Wójcicka** oraz ojcowie chrzestni w osobach **pp. Prezesa Izby Rzem. w Kielcach, Edwarda Balcera, Dyrektora Izby Skarbowej — Tadeusza Woydata, Starosty Kieleckiego — Stanisława Porembalskiego, Naczelnika Wojew. Wydz. Przemysłowego — Inż. Eugenjusza Zagrodzkiego, Prezesa Stow. Kupców Polskich — Lucjana Kotowskiego, Naczelnika Straży Pożarnej — Edwarda Karscha i Sędz. Hipotecznego Bronisława Biłowickiego.** Było też obecnych wielu z członków Komitetu Honorowego oraz Komitet Wykonawczy z przewodniczącym **Dyr. G. Axentowiczem** na czele.

Po nabożeństwie Pan Wojewoda Dziadosz w imieniu Rodziców Chrzestnych wręczył sztandar P. Prezesowi Krupskiemu, a ten skolei chorążemu Wójcickiemu, poczem uformował się pochód do pałacu województwa — gdzie odbyła się Akademja poświęcona uczczeniu 20-lecia Stow. Rz. Chrz.

Piękna i rzęsiście oświetlona sala portretowa wypełniła się po brzegi. Wiele osób nie znalazło miejsca.

Akademję otworzył **Prezes Stow. p. Leon Krupski,** składając serdeczne podziękowanie tak licznie przybyłym z całej Polski reprezentantom rozlicznych stowarzyszeń, organizacyj i cechów, przedewszystkiem zaś złożył wyrazy, szczerej podzięki Panu Wojewodzie, Dr. Władysławowi Dziadoszowi nietylko

Wiceprezes Zw. Izb Rzem. Józef Sierakowski, dyr. Zw. Stow. Rzem. Chrz. R. P. Glapiński, wicepr. Izby Rzem. w Łodzi Lewandowski i prez. Balcer na czele imponującego pochodu.

za uświetnienie uroczystości przez osobiste przybycie, lecz i za nad wyraz życzliwy stosunek P. Wojewody do rzemiosła na terenie woj. kieleckiego.

Dalej dziękował P. Krupski Rodzicom Chrzestnym sztandaru i Komitetowi Wykonawczemu, i osobom, które przyczyniły się do ufudowania sztandaru, poczem zwrócił się do obecnych na sali rzemieślników nienależących jeszcze do Stowarzyszenia, nawołując ich, aby weszli do szeregów członków Stowarzyszenia i w ten sposób dopomogli do utworzenia silnej organizacji chrześcijańskiego rzemiosła kieleckiego.

Podczas przemówienia Prezesa Krupskiego, zebrani zgotowali serdeczną owację Prezesowi J. Sierakowskiemu i Dyrektorowi Axentowiczowi.

W końcu swego przemówienia p. Krupski w imieniu i z upoważnienia uczestników Akademji zaprosił na przewodniczącego zebrania P. Józefa Sierakowskiego, a następnie wzniósł okrzyk **na cześć Najjaśn. Rzeczypospolitej Polskiej, na cześć p. Prezydenta Rz. P. Prof. Dr. Ignacego Mościckiego, Gen. Insp. Armji, Gen. Dyw. Rydza - Śmigłego, Ministra Przemysłu i Handlu, Gen. Dr. Romana Góreckiego, P. Wojewody Dr. Dziadosza i P. prez. Sierakowskiego.** Po p. Krupskim zabrał głos **p. Wiceprezes Sierakowski,** który podziękowawszy na wstępie za wybór, powitał Akademję w imieniu rzemiosła stolicy, życząc dalszego owocnego rozwoju Stowarzyszenia dla dobra kraju, poczem powołał Prezydjum Akademji w składzie następującym:

pp. prezes Balcer, prezes Krupski, Dyr. Axentowicz, radca Musiał, radca Siłuszek, prezes Ojrowski, prezes Szafarski, prezes Kostucha, Rutkiewicz i Stefański, na sekretarzy pp. Korsaka Jana i Ornocha H.

Skolei jako reprezentant najwyższej władzy państwowej na terenie woj. Kieleckiego zabrał głos p. **Wojewoda Dr. Władysław Dziadosz,** który w pięknem przemówieniu m. in. zaznaczył, że zakończył się okres reorganizacyjny ustroju państwowego Rzeczypospolitej Polskiej. Obecny ustrój polega na tem, aby obywatel miał zupełną swobodę wypowiedzenia się w sprawach go obchodzących. Oczywiście musi to być uczynione bez złości i bez uprzedzenia i nie na komendę jakichś nieodpowiedzialnych za swe czyny partyj. Serce i rozum obywatelski winny decydować o stosunku rzemieślnika do przeróżnych zagadnień państwowych. Rząd idzie na rękę wszystkim stanom Rzeczypospolitej i pragnie ich dobra, ale nie może wyłącznie służyć jednej części obywateli z uszczerbkiem drugiej, dlatego, że Rzeczpospolita jest matką dla wszystkich obywateli bez wyjątku. To też i w stosunku do rzemiosła Rząd czyni wszystko, aby podnieść jego stan, doceniając w zupełności pracę, znaczenie i rolę rzemiosła polskiego w całokształcie prac gospodarczego podniesienia Polski. Pan Wojewoda zakończył swą piękną mowę życzeniami dalszego rozwoju polskiego rzemiosła. Dziękując za życzliwe słowa wypowiedziane pod jego adresem p. Wojewoda zapewnił, że i nadal będzie starał się, żeby stosunki były dobre, gdyż podniesienie rzemiosła i jego rozwój leży mu na sercu. Po przemówieniu zebrani na sali urządzili P. Wojewodzie Dr. Dziadoszowi serdeczną, długotrwałą owację — dając w ten sposób wyraz swemu stosunkowi do osoby Pana Wojewody.

Po ukończonych uroczystościach Jubileuszu 20-lecia istnienia Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijan w Kielcach i poświęceniu sztandaru odbył się o godz. 16.30 w lokalu Izby Rzemieślniczej w Kielcach Zjazd delegatów Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan Województwa Kieleckiego, na który przybyło około siedemdziesięciu delegatów uprawnionych do głosowania.

W Zjeździe udział wzięli: **delegaci Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach P. Inż. Eugenjusz Zagrodzki — Naczelnik Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego oraz Jego zastępca P. Mgr. Wiktor Wojtowicz, przedstawiciel Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w Warszawie P. Wiceprezes Związku Sierakowski, Prezes Kieleckiej Izby Rzemieślniczej P. Edward Balcer, Wiceprezes Izby — Stanisław Lorens**

Prezes Stow. Rzem. Chrz., p. Krupski, wręcza otrzymany z rąk Wojewody, p. Dr. Dziadosza, sztandar chorążemu p. M. Wójcickiemu.

i Dyrektor Izby P. Mgr. G. Axentowicz. Nadto w zebraniu udział wziął **P. Glapiński — Dyrektor Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan w Rzeczypospolitej.**

Zjazd zagaił i otworzył Dyrektor Izby Rzemieślniczej **G. Axentowicz** zaś przewodniczył Zjazdowi Wiceprezes Związku Izb Rzemieślniczych w Warszawie—**P. Sierakowski,** który piastuje równocześnie godność Wiceprezesa Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan R. P.

Referat programowy wygłosił Dyr. Glapiński, który przedstawił zebranym cele i zadania Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan R. P. Po niezwykle ożywionej dyskusji zebrani powołali do życia Radę Wojewódzką w Kielcach Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan. Zarząd Rady ukonstytuował się w następującym składzie: **Prezes — Edward Balcer, prezes Izby Rzemieślniczej w Kielcach, Wiceprezesi: Leon Krupski, prezes Stow. Rzem. Chrz. w Kielcach i Stefan Jarzębiński, prezes Towarzystwa Rzem. w Częstochowie, Sekretarz — Feliks Siłuszek z Sosnowca, Skarbnik — Ludwik Szafarski, prezes Tow. Rzem. w Miechowie, Członkowie Zarządu — Jan Bednarek z Sosnowca, Stanisław Ojrowski z Radomia i Franciszek Kostucha z Ostrowca.** Na zast. Członków Zarządu Rady Wojew. powołano pp. **Andrzeja Sutowicza z Kielc, Orlińskiego ze Szczekocin i Rocha Barana z Przedborza.**

Rada Wojewódzka w Kielcach Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan R. P. będzie ośrodkiem pracy rzemiosła chrześcijańskiego na terenie województwa Kieleckiego, a powstanie jej uznać należy jako nowy doniosły etap w pracach organizacyjnych skonsolidowanego rzemiosła chrześcijańskiego.

Wieczorem w lokalu Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijan odbyła się wspólna kolacja, w której uczestniczyli Pan Wojewoda Dr. Wł. Dziadosz, Starosta St. Porembalski, Insp. P. P. Stano, Wiceprezes Zw. Izb Rzemieślniczych R. P. Sierakowski, Inż. Zagrodzki Eugeniusz Naczelnik Wojew. Wydziału Przemysłowego, Wojtowicz Wiktor. Zast. Naczeln. Wojew. Wydz. Przem., Prezes Izby Rzem. Kiel. Balcer, Dyr. G. Axentowicz i wielu innych przedstawicieli władz i organizacyj społecznych z seniorką działaczy kieleckich P. Sen. K. Grunertówną na czele. Ponadto w Zebraniu towarzyskiem wzięli udział Rodzice Chrzestni i około 130 osób ze sfer rzemieślniczych zarówno miejscowych jak i z terenu województwa kieleckiego.

Wśród wygłoszonych toastów na szczególną uwagę zasługuje piękne przemówienie Wiceprezesa Izby Rzemieślniczej w Łodzi p. Lewandowskiego. W nastroju nad wyraz miłym i serdecznym, zakończono późną nocą uroczystości Rzemiosła Chrześcijańskiego w Kielcach.

Postulaty rzemiosła kieleckiego pow. jędrzejowskiego

Ostatnio odbyła się w Jędrzejowie zwołana przez Starostę Jędrzejowskiego p. Korniaka — konferencja rzemieślnicza, na której poruszono i mówiono bolączki oraz postulaty rzemiosła powiatu Jędrzejowskiego. Konferencji przewodniczył starosta Korniak, zapraszając do prezydjum delegata Kieleckiej Izby Rzemieślniczej p. J. Korsaka zast. Dyr. Izby. p. Ł. Janickiego podinspektora Pracy 18 obwodu, naczelnika Urzędu Skarbowego w Jędrzejowie, oraz burmistrza m. Jędrzejowa.

Na konferencji poruszano najaktualniejsze zgadnienia rzemieślnicze regjonalne o charakterze ogólnym poczem wysłuchano referatu delegata Izby Rzemieślniczej Kieleckiej p. J. Korsaka, w którym referent poruszył najaktualniejsze zagadnienia rzemieślnicze, wskazując jednocześnie na drogi realizacji podniesionych przez zebranych potrzeb regjonalnych warsztatów rzemieślniczych. W końcu referent zwrócił się do p. starosty oraz przedstawicieli reprezentowanych na konferencji władz skarbowych, samorządowych i Inspekcji Pracy z prośbą o przychylne potraktowanie zgłoszonych na zebraniu przez przedstawicieli rzemiosła wniosków i dezyderatów, realizacja których przyczyni się niewątpliwie do podniesienia gospodarczego legalnych warsztatów rzemieślniczych, oraz pozwoli przetrwać ciężkie chwile niepomyślnej konjunktury gospodarczej. Skolei p. podinspektor Pracy Ł. Janicki w krótkim referacie zaznajomił zebranych z ustawodawstwem z dziedziny pracy, wskazując konieczność przestrzegania obowiązujących przepisów w tej dziedzinie jak to: godzin pracy w zakładach, higjeny i bezpieczeństwa pracy, regularnego wypłacania pracownikom i t. d.

Przedstawiciele władz na czele z p. starostą Korniakiem ustosunkowali się bardzo życzliwie do zgłoszonych przez rzemiosło wniosków, obiecując realizację tychże oraz poparcie dla poczynań organizacyj rzemieślniczych zmierzających do usunięcia: niezdrowej konkurencji warsztatów nielegalnych, likwidowania procederu nielegalnego kształcenia terminatorów, zasilenia warsztatów rzemieślniczych w kredyty redyskontowe B. G. K., zorganizowania wystawy rzemieślniczej w Jędrzejowie i t. p.

Z uroczystości Cechu Szewców w Sosnowcu

Cech Szewców i Cholewkarzy w Sosnowcu 27 ub. m. obchodził doroczną uroczystość patronów Cechu śś. Kryspina i Kryspijanina. Na dzień ten zostały wysłane odezwy i programy uroczystości do wszystkich szewców i cholewkarzy m. Sosnowca.

Uroczystość ta rozpoczęła się nabożeństwem w kościele parafjalnym w Pogoni. Po nabożeństwie zgromadzeni przybyli na akademję, która odbyła się w lokalu Banku Rzemieślniczego w Sosnowcu. Zebranych powitał starszy Cechu Adolf Dworakowski, poczem okolicznościowo scharakteryzował przykładami Bojowników Polski, a to: ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, którego pamięć zebrani uczcili przez powstanie i zachowanie ciszy na przeciąg jednej minuty, również oddano cześć prochom bohatera-szewca pułkownika Jana Kilińskiego.

Po przemówieniu starszego Cechu, został wygłoszony referat przez radcę Kieleckiej Izby Rzemieślniczej p. dyr. Władysława Mazura, który w swym referacie podkreślił, że dążeniem do dobrobytu jest silna organizacja, skupiona pod jednem sztandarem. Również w referacie tym szeroko omówił sprawy zawodowe i stosunek społeczeństwa do rzemiosla, stawiając na koniec wniosek o wydanie odezwy do społeczeństwa, treści następującej:

„Zebranie polskich szewców w Sosnowcu w dniu dorocznych uroczystości zwraca się do społeczeństwa z apelem, aby w imię dobra własnej Ojczyzny, jej równości i dobrobytu nie popierano wyrobów fabryk zagranicznych w dziale skórnym, a w szczególności firmę „Bata" spółki czeskiej. Bracia Czesi prześladują rodaków za Olzą — jedyną odpowiedzią ze strony szewców polskich jest wołanie do rodaków o niechodzenie do „Baty" — czeskiej firmy. Popierajcie przemysł skórny rodzimy — polski!"

Zebranie rzemieśln. w Końskich

W związku z uruchomieniem przez B. G. K. za pośrednictwem K. K. O. w Końskich kredytów rzemieślniczych odbyło się ostatnio zebranie rzemiosła m. Końskich przy współudziale delegata Urzędu Woj. p. W. Wójtowicza, prez. Izby Rzemieślniczej p. E. Balcera, dyr. Izby p. G. Axentowicza, burmistrza m. Końskie P. Jaroszyńskiego i dyr. K. K. O. w Końskich p. Ziembińskiego.

Na wstępie obrad powołano na przewodniczącego prez. Balcera — poczem dyr. Ziembiński i dyr. Axentowicz omówili zasady kredytowania warsztatów rzemieślniczych. Nadmienić należy, że zgodnie z poglądem wyrażonym przez dyr. Axentowicza postanowiono prosić K. K. O. w Końskich o przeznaczenie odpowiedniej kwoty na pomoc finansową na akcję kredytową dla słabszych gospodarczo właścicieli warsztatów rzemieślniczych, na wykonanie konkretnego zamówienia, a to celem uchronienia tychże od częstokroć lichwiarskiego kredytu towarowego, który pochłania znakomitą większość zysku.

Skolei omówił burmistrz Jaroszyński cel i znaczenie szkoły dokształcającej zawodowej dla rzemiosła, podnosząc konieczności i obowiązek posyłania terminatorów rzemieślniczych do szkoły.

W końcu dyr. G. Axentowicz omówił rolę organizacyj w życiu rzemiosła — w związku z czem wyłoniono Komitet, którego zadaniem będzie zorganizowanie Związku Rzemieślników Chrześcijan w Końskich.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE*)

Podatek od lokali

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 15 listopada 1935 r. Nr. 82. poz. 505 został ogłoszony Dekret Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r.

o podatku od lokali

Najważniejsze postanowienia tego Dekretu są następujące:

art. 1. Podatkowi od lokali podlegają wszelkiego rodzaju lokale na obszarze gmin miejskich, z wyjątkiem lokali, wymienionych w art. 2.

art. 2. Podatkowi nie podlegają między innemi:

3) **lokale lub ich części zajęte przez zakłady przemysłowe (Cz. II lit. C taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysł.**

6) lokale niezajęte;

7) lokale mieszkalne jedno i dwuizbowe;

8) lokale trzyizbowe, zajmowane przez bezrobotnych, jeżeli nie mają oni sublokatorów.

art. 7. Podatek od lokali za każdy rok płatny jest w dwóch równych ratach półrocznych: za I półrocze — do dnia 30 kwietnia, za II półrocze — do dnia 31 października.

art. 12. Umarza się zaległości w podatku od lokali przypadającym za czas do dnia 1 stycznia 1936 r. od jedno i dwuizbowych lokali mieszkalnych.

art. 14. (1) Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego. (2) Jednocześnie uchyla się ustawę z dnia 2 sierpnia 1926 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 76, poz. 718).

Nasze uwagi.

Jak wiadomo Związek Izb Rzemieślniczych R. P. przywiązywał do zagadnienia opłacania podatku od lokali przez warsztaty i pracownie rzemieślnicze duże znaczenie. Najdobitniej świadczy o tem fakt wystąpienia Związku Izb z postulatami do Ministerstwa Skarbu jeszcze w dniu 2 listopada 1934 r. i 26 lutego 1935 r.

Powyższe wystąpienia, w ramach obowiązującego poprzednio ustawodawstwa podatkowego, zostały przez Ministerstwo Skarbu uwzględnione, o czem świadczy okólnik Ministerstwa z dnia 2 maja 1935 r. DDV 9342/3/35 (patrz tygodnik „Rzemiosło" Nr. 19).

Powyższym okólnikiem została przekreślona niesłuszna praktyka władz skarbowych — **w szczególności na terenie b. zaboru pruskiego — pociągania do opłacania podatku od lokali nawet specjalnie urządzonych budynków rzemieślniczych (warsztaty ślusarskie, kuźnie i t. p).**

Obecna ustawa uregulowała całkowicie w sposób wyraźny powyższe zagadnienie, zwolniła bowiem od podatku od lokali wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe, do których zalicza się i warsztaty rzemieślnicze ponieważ są one przewidziane w rozdz. XIX Cz. II lit. C taryfy świadectw przemysłowych.

Zatem zagadnienie — dotkliwe dla rzemiosła, o którem pamiętał Samorząd Rzemiosła, zostało całkowicie i sprawiedliwie rozwiązane przez Rząd obecny.

Zwolnienie od podatku od lokali normuje, jak to zaznaczyliśmy wyżej, art. 2 p. 3 Dekretu, przyczem zwolnieniu podlegają nie tylko całe lokale, lecz i część lokalu, zajętego pod warsztat (pracownie) rzemieślniczy.

To też zwracając uwagę na powyższy Dekret równocześnie musimy zaznaczyć, iż wzmiankowane lokale lub ich części wtedy tylko są wolne od podatku, o ile warsztaty (pracownie) rzemieślnicze nabędą na rok 1936 właściwe świadectwa przemysłowe przed dniem 1 stycznia 1936 r., względnie w ciągu roku 1936 przed otwarciem nowego warsztatu lub pracowni.

Jeszcze musimy zwrócić uwagę na postanowienie art. 12 Dekretu, na mocy którego umarza się zaległości w podatku od lokali, przypadającym za czas do dnia 1 stycznia 1936 r. od jedno i dwuizbowych lokali MIESZKALNYCH.

---

*) W numerze następnym omówimy kwastję ryczałtu na r. 1936 i 1937, oraz ulg przy nabywaniu świadectw przem. na r. 1936 (okólnik Min. Skarbu dn. 21.XI r. b. L. 31634/4/35).

Osoby obeznane ze stosunkami gospodarczemi płatników

Samorząd Rzemiosła zgłosił między innemi, do Międzyministerjalnej Komisji Współpracy z Samorządem Gospodarczym na konferencji w dniu 13 listopada 1935 r. w Warszawie postulat treści następującej:

„Należałoby skreślić przepisy oddziału III — rodział IV instrukcji podatkowej z dnia 31 grudnia 1934 r. w sprawie udzielania w sprawach podatkowych wyjaśnień przez osoby, obeznane ze stosunkami gospodarczemi płatników, przytoczone bowiem przepisy są sprzeczne z postanowieniami art. 76 § 3 Ordynacji podatkowej".

Referent sprawy Naczelnik Wydziału Związku Izb Rzemieślniczych R. P. p. W. Kozłowski uzasadnił przytoczony wniosek w sposób następujący:

Obowiązująca dziś Ordynacja Podatkowa nie zna dawnej a tak szkodliwej dla życia gospodarczego instytucji informatorów w sprawach podatkowych. Jednak i obecnie istnieje ona w nieco odmiennej formie, mianowicie t. zw. osób, obeznanych ze stosunkami gospodarczemi płatników (§ 168 — 174 instrukcji podatkowej).

Udzielane przez wzmiankowane osoby informacje są częstokroć tendencyjne, wywołane względami konkurencyjnemi i chęcią obrony własnych interesów.

Natomiast, o ile chodzi o biegłych, przedstawionych władzom skarbowym przez instytucje Samorządu Gospodarczego (Izby Rzemieślnicze na żądanie władz skarbowych przedstawiły 8500 biegłych — rzemieślników), to powołuje się ich z reguły w bardzo nielicznych wypadkach. Niepowoływanie biegłych w sprawach podatkowych wywołuje słyszne rozgoryczenie płatników do władz skarbowych podważa zasady prawne samego wymiaru tego lub innego podatku oraz podrywa autorytet organizacji Samorządu Gospodarczego.

Powyższą instytucję tych nowych informatorów należy znieść i to jaknajszybciej.

Powyższy wniosek poparł również Samorząd Przemysłowo-Handlowy.

Jesteśmy najmocniej przekonani, że zajęte przez Samorząd Rzemiosła stanowisko zostanie już w najbliższej przyszłości zrealizowane przez Ministerstwo Skarbu i że władze wymiarowe otrzymają odpowiednią instrukcję w tej tak zasadniczej sprawie.

Uproszczone księgi handlowe

Przypominamy, że księgi handlowe (uproszczone) muszą być zaświadczone przed dniem 1 stycznia 1936 r.

Uproszczone księgi handlowe można nabyć w Izbach Rzemieślniczych, naturalnie o ile chodzi o rzemieślników, którzy je bądź prowadzili w roku 1935, względnie zamierzają zaprowadzić od 1 stycznia 1936 r. Izby Rzemieślnicze są upoważnione do zaświadczania uproszczonych ksiąg handlowych, za co pobierają opłaty do wysokości zł. 2. Zaznaczamy, że zaświadczenie ksiąg przez Izbę Rzemieślniczą nie wymaga opłaty stemplowej, która staje się wymagalną przy zaświadczeniu ksiąg przez Izbę Skarbową lub przez Urząd Skarbowy; opłata stemplowa wynosi wtedy zł. 5.50.

Rzemieślnicy Żydzi a uproszczona księgowość

Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce ponownie uruchomił z dn. 11.XI b. r. swój referat buchalteryjny, który codziennie w godz. 11 — 1 udziela bezpłatnych informacyj rzemieślnikom, prowadzącym już uproszczoną księgowość, jak również i tym, którzy z dniem 1.I.1936 r. chcą zaprowadzić u siebie uproszczone księgi handlowe.

Wobec tego, że zaprowadzenie rachunkowości przez rzemieślników daje im możność przeprowadzenia racjonalnej kalkulacji i ustalenia właściwego opodatkowania pracowni, Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce (Bielańska 7) wzywa rzemieślników do zaprowadzenia z początkiem nowego roku księgowości uproszczonej.

Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce przypomina raz jeszcze, że zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Skarbu, polityka wykonawcza władz skarbowych w stosunku do ksiąg, prowadzonych przez drobnych płatników, sprzyja ich rozpowszechnieniu. Nieprzyjęcie ksiąg może nastąpić tylko ze względów nierzetelnego prowadzenia tychże, z pominięciem braków formalnych.

Uproszczone księgi handlowe nabyć należy w Izbach Rzemieślniczych, które też księgi te poświadczają za opłatą Zł. 2. (opłata w Urzędzie Skarbowym wynosi Zł. 5.50).

Księgi poświadczyć należy przed 1.I.1936 r.

Nowe przepisy o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywaniem robót budowlanych

W Nr. 70 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 25 września r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 września 1935 r. normujące tak ważną dla rzemiosł mularskiego i ciesielskiego sprawę nadzoru policyjno- budowlanego nad wykonywanemi robotami budowlanemi. Przepisy rozporządzenia tego, które **wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.** nie będą stosowane przy wykonywaniu robót, dotyczących parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w gminach wiejskich, na które nie zostały rozciągnięte na podstawie art. 414 przepisy dla gmin miejskich w całości lub w części.

Poniżej podajemy w całości treść rozporządzenia:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 14 września 1935 r.

nia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, **o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanemi robotami budowlanemi.**

Na podstawie art. 381 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) zarządzam co następuje:

I. Objaśnienia wstępne.

§ 1. (1) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w brzmieniu rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110 poz. 976). Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

(2) Wyrazem „władza" w niniejszem rozporządzeniu określa się właściwą władzę, powołaną do wykonywania nadzoru policyjno-budowlanego w myśl art. 385, 388, 389, 391 oraz 393a, wyrazem zaś „budujący" — osobę, której udzielono pozwolenia na budowę.

II. Przystąpienie do robót.

§ 2. (1) O zamierzonem przystąpieniu do wykonywania robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 i 334, na podstawie uzyskanego pozwolenia należy zawiadomić władzę na 14 dni przed rozpoczęciem odnośnych robót.

(2) Zawiadomienie, o którem mowa wyżej w ustępie (1), powinno być podpisane przez budującego, a gdy budowa w myśl art. 358 lub 359 ma być wyko-

nywana pod nadzorem technicznego kierownika, — również i przez technicznego kierownika.

§ 3. (1) Gdy chodzi o wzniesienie nowego lub powiększenie istniejącego budynku, władza w okresie dni 14 od daty zawiadomienia, o którem mowa o § 2, wyznaczy na gruncie:

a) właściwy poziom chodnika istniejącego lub projektowanego, a w braku chodnika poziom powierzchni jezdni, i

b) linję zabudowania, o ile istnieje prawomocny plan zabudowania, a w braku takiego planu linję, określającą położenie przedniej ściany frontowego budynku względem ulicy.

(2) Ponadto władza może zażądać, gdy tego wymagają względy bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzkiego albo względy trwałości wznoszonego lub przebudowywanego budynku:

a) każdodziennej obecności na budowie technicznego kierownika,

b) zastosowania przy robotach pewnych środków ochronnych lub zapobiegawczych lub też pewnego sposobu wykonywania robót,

c) przedstawiania jej do zaakceptowania odnośnych rysunków wykonawczych przed rozpoczęciem poszczególnych robót.

§ 4. Przy wykonywaniu robót pod nadzorem technicznego kierownika w myśl art. 358 lub 359 w miejscu widocznem przy ulicy, placu lub drodze należy umieścić tablicę z wyraźnym napisem, podającym imię, nazwisko i miejsce zamieszkania budującego oraz technicznego kierownika robót.

§ 5. W miejscu wykonywania robót, wyszczególnionych w art. 333, albo wymagających zatwierdzenia projektu w myśl przepisów miejscowych, wydanych na podstawie art. 410 pkt. 10, powinien znajdować się zatwierdzony projekt (plan) robót budowlanych, a gdy roboty w myśl art. 358 i 359 mają być wykonywane pod nadzorem technicznego kierownika, — również i dziennik budowy.

III. Dziennik budowy.

§ 6. (1) Dziennik budowy prowadzi techniczny kierownik budowy w księdze, którą wydaje władza.

(2) Karty księgi dziennika budowy powinny być kolejno ponumerowane i zeszyte sznurem, którego obydwa końce będą przymocowane zapomocą urzędowej pieczęci lakowej do ostatniej strony księgi. Ilość kart księgi stwierdzi władza swym podpisem.

(3) Dziennik budowy powinien stale znajdować się w miejscu budowy.

(4) Po ukończeniu robót techniczny kierownik budowy powinien podpisać dziennik budowy i przedstawić władzy.

§ 7. Dziennik budowy powinien zawierać:

a) oznaczenie numeru, pod którym dziennik został wydany przez władzę,

b) oznaczenie nieruchomości, na której roboty są wykonywane,

c) oznaczenie, kiedy i przez kogo został zatwierdzony projekt robót budowlanych,

d) wymienienie osoby, dla której roboty są wykonywane,

e) wymienienie technicznego kierownika robót, z podaniem jego miejsca zamieszkania,

f) wymienienie przedsiębiorcy lub przedsiębiorców budowlanych, a w braku przedsiębiorcy generalnego, wymienienie osoby, zarządzającej robotami w imieniu budującego, — z podaniem ich miejsc zamieszkania;

g) wymienienie osób, samodzielnie wykonywających poszczególne roboty budowlane, a mianowicie: roboty murarskie, ciesielskie, instalacyjne i t. p., z podaniem ich miejsc zamieszkania;

h) oznaczenie dni i godzin, w których każda z osób, wymienionych wyżej w pkt. e), f), g), mają znajdować się na budowie,

i) szczegółowe dane, dotyczące przebiegu budowy.

§ 8. (1) W dzienniku budowy należy umieszczać następujące dane, dotyczące przebiegu budowy:

a) przy wznoszeniu lub powiększaniu budynków — oznaczenie, przez kogo i kiedy zostały wyznaczone na gruncie poziom chodnika lub jezdni i linja zabudowania, bądź linja określająca położenie przedniej ściany frontowego budynku;

b) przy zakładaniu fundamentów — protokólarne stwierdzenie jakości gruntu pod fundamentami, głębokości założenia fundamentów i szerokości bankietów i czy zaprojektowany sposób posadowienia budynku zapewni mu statyczność;

c) przy nadbudowie budynków — protokólarne stwierdzenie jakości gruntu i wytrzymałości fundamentów oraz istniejących ścian stropów i innych konstrukcyjnych części;

d) przy robotach, wymagających wykonania podkopów pod istniejącemi budynkami lub urządzeniami oraz przy robotach, polegających na przebiciu ścian nośnych, stropów i t. p. konstrukcyjnych części — stwierdzenie przez technicznego kierownika, że podkopy lub przebicia nie spowodują ujemnego wpływu na trwałość istniejących budynków, ścian, stropów i innych konstrukcyj i urządzeń, znajdujących się na danej nieruchomości albo na nieruchomościach sąsiednich;

e) zarządzenia technicznego kierownika, dotyczące jakości materjałów, używanych przy budowie i sposobu wykonywania robót budowlanych oraz wykonywania i badania urządzeń technicznych przy budowie;

f) stwierdzenie przez technicznego kierownika dat rozpoczęcia i wykończenia poszczególnych robót, a mianowicie: założenia fundamentów, wzniesienia ścian i założenia kanałów dymowych oraz odprowadzających gazy spalinowe i kanałów wentylacyjnych, na wysokości każdej kondygnacji zosobna, ułożenia dźwigarów stropowych na każdej kondygnacji zosobna, założenia wiązania dachowego, pokrycia dachu, założenia instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, założenia instalacji gazowej, wreszcie innych robót, mających istotne znaczenie dla trwałości budynku, jako też stwierdzenie przez kierownika budowy prawidłowości wykonania kanałów dymowych oraz odprowadzających gazy spalinowe i kanałów wentylacyjnych;

g) datę założenia i usunięcia urządzeń pomocniczych przy budowie, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, jak ogrodzeń, rusztowań, dachów ochronnych, podnośników i t. p.;

h) szczegółowe dane, dotyczą-

ce okresowego i doraźnego badania urządzeń pomocniczych, wymienionych wyżej w pkt. g), w szczególności oznaczenie, przez kogo, kiedy, z jakiego powodu i w jaki sposób zostało dokonane badanie tych urządzeń;

i) przy wykonywaniu robót murarskich i betoniarskich w chłodnych porach roku — najniższą temperaturę powietrza w ciągu każdego dnia i każdej nocy, a w razie zastosowania środków, zapobiegających ujemnemu oddziaływaniu mrozu na zaprawę murarską i beton — ponadto opisanie tych środków;

j) oznaczenie przerw w wykonywaniu robót, z podaniem dat początku i końca każdej przerwy;

k) dane, dotyczące wszelkich okoliczności, mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo życia lub zdrowia pracowników albo na trwałość budynku lub urządzenia, będącego w budowie;

l) oznaczenie każdorazowej bytności na budowie technicznego kierownika;

m) oznaczenie każdorazowej bytności na budowie organów władzy oraz ich uwagi i polecenia.

(2) Protokólarne stwierdzenia, o których mowa wyżej w ustępie (1) pkt. b) i c), powinny być podpisane przez osoby, wymienione w § 7 pkt. e), f) i g).

§ 9. (1) W dzienniku budowy można umieszczać dane, dotyczące gospodarczej strony wykonywanych robót, jak: co do ilości materjałów, użytych do budowy, ilości pracowników, zatrudnionych przy budowie, it.p.

(2) Przedsiębiorca i wszystkie osoby, zatrudnione przy budowie, mogą zapisywać do dziennika budowy swe żądania i uwagi w sprawach związanych z bezpieczeństwem wykonywanych robót.

IV. Zasypywanie i zakrywanie niewidocznych konstrukcyj.

§ 10. (1) Władza może zabronić zasypania lub zakrycia bez uprzedniego jej zawiadomienia fundamentów, kanałów i innych konstrukcyjnych części budynku, które następnie wskutek wykonania dalszych robót będą niewidoczne.

(2) W razie, gdy zarządzenie, o którem mowa w ustępie (1), zostało wydane, techniczny kierownik robót lub budujący, o ile roboty są wykonywane bez nadzoru technicznego kierownika, obowiązany jest na 3 dni przed zamierzonem zasypaniem lub zakryciem odnośnych konstrukcyjnych części budynku zawiadomić o tem władzę. Wykonanie odnośnych robót jest dozwolone po stwierdzeniu w dzienniku budowy przez organ władzy zadowalającego stanu konstrukcyjnych części, które mają być zakryte, w razie zaś niedokonania przez organ władzy w okresie trzech dni sprawdzenia robót — po upływie tego okresu.

V. Zmiany w osobie technicznego kierownika.

§ 11. Techniczny kierownik robót obowiązany jest zawiadomić władzę o zrzeczeniu się nadzoru nad wykonywaniem robót, jak również o objęciu nadzoru nad robotami, nad któremi uprzednio sprawował nadzór inny techniczny kierownik. Również obowiązany jest zawiadomić władzę o czasowem objęciu technicznego kierownictwa robót wskutek choroby technicznego kierownika lub z jakichkolwiek innych powodów zastępca technicznego kierownika, posiadający uprawnienie do sprawowania technicznego nadzoru nad robotami budowlanemi.

VI Przerwy w robotach i ukończenie budowy.

§ 12. (1) O przerwie w wykonywaniu robót, trwającej dłużej niż 3 tygodnie i o ukończeniu budowy techniczny kierownik robót, albo budujący, gdy roboty są wykonywane bez nadzoru technicznego kierownika, obowiązany jest zawiadomić władzę.

(2) Jeżeli chodzi o budowę nowych budynków albo powiększenie, nadbudowę lub przebudowę budynków istniejących, budowa uważa się za ukończoną w znaczeniu niniejszejszego paragrafu, o ile zostały wykonane wszystkie roboty, związane z budową, z wyjątkiem zewnętrznego tynkowania lub licowania.

VII. Roboty wykonane bez pozwolenia.

§ 13. W razie wzniesienia, nadbudowy, powiększenia lub przebudowy budynku lub urządzenia bez wymaganego pozwolenia albo niezgodnie z udzielonem pozwolenie, władza w drodze oględzin powinna ustalić, czy nie zachodzi potrzeba wydania zarządzeń w myśl art. 380.

§ 14. (1) Jeżeli roboty, wymagające zatwierdzenia projektu (planu) w myśl art. 333 lub w myśl przepisów miejscowych, wydanych na podstawie art. 410 pkt. 10, zostały wykonane bez uprzedniego zatwierdzenia projektu, a nie zachodzi konieczność rozebrania budynku lub urządzenia ze względu na bezpieczeństwo życia lub zdrowia publicznego albo ze względu na zeszpecenie, władza może żądać przedstawienie projektu wykonanych robót dla ustalenia czy nie zachodzi potrzeba wydania jakichkolwiek innych zarządzeń na podstawie art. 380.

(2) Przedstawienie projektu w myśl ustępu (1) niniejszego paragrafu nie upoważnia interesowanego do żądania zatwierdzenia projektu.

§ 15. W przypadkach określonych w § 14 ust. (1), pozwolenie na użytkowanie, przewidziane w art. 357, może być udzielone tylko po przedstawieniu projektu (planu) robót, jeżeli władza zażądała przedstawienia projektu, i po wykonaniu zarządzeń, wydanych na podstawie art. 380, gdy zaszła potrzeba wydania takich zarządzeń.

VIII. Postanowienia końcowe.

§ 16. Winni naruszenia przepisów rozporządzenia niniejszego podleg ają karom, przewidzianym w części II, tytule X rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U.R.P. Nr. 23, poz. 202).

§ 17. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.

(2) Przepisów rozporządzenia niniejszego nie stosuje się przy wykonywaniu robót, dotyczących parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w gminach wiejskich, na które nie zostały rozciągnięte na podstawie art. 414 przepisy dla gmin miejskich w całości lub w części.

Minister Spraw Wewnętrznych

Marjan Zyndram-Kościałkowski

OŚWIATA WYCHOWANIE KULTURA

O zwiększenie kredytów na oświatę zawodową

Według budżetu Rzeczypospolitej Polskiej na rok 1935/36. ogólne wydatki Państwa zamykają się cyfrą 2.168.378.160 zł. Budżet Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wynosi 311.313.000 zł., co stanowi w stosunku do ogólnego budżetu Państwa zaledwie 14.37%.

W tym okresie przeznaczono na szkolnictwo zawodowe 13.917.310 zł., co stanowi w stosunku do całego budżetu Ministerstwa W.R. i O.P. tylko 4.47%.

Należy zadać sobie pytanie, jak się kształtują wydatki na oświatę wogóle w niektórych państwach? Wymienimy tylko niektóre z nich:

Poniższe dane cyfrowe, opracowane przez Międzynarodowe Biuro Wychowania uwzględniają tylko sumy wydatkowane przez poszczególne państwa na oświatę, nie zawierają wydatków samorządowych, przeznaczonych na cele oświatowe — globalne sumy budżetów obliczone są we frankach szwajcarskich według kursu z dnia 2.7.1934.

Widzimy z poniższej tabeli, że Państwo Polskie w stosunku do innych państw zajmuje pośrednie miejsce, jeżeli chodzi o wysokość środków skarbowych, przeznaczonych na oświatę wogóle.

Mamy tu do czynienia niestety tylko z ogólnemi budżetami Ministerstw Oświecenia Publicznego, różnych Państw. Nie możemy przeto ustalić, w jakiej wysokości kredyty przeznaczone są na oświatę zawodową.

L. p.	Państwa	Ogólna suma budżetu	Budżet Ministerstwa Oświaty Publicznej	Procentowy stosunek Ministerstwa Oświaty do ogólnego budż. Państwa
1.	Prusy — 1933 r.	4,886,413,629	884,928,429	18.1%
2.	Argentyna — 1933 r.	968,308,000	136,417,600	14.1%
3.	Belgja — 1933 r.	1.536,601,751	139,584,970	9.1%
4.	Bułgarja — 1933/34 r.	195,795.725	30,807,742	15.7%
5.	Chili — 1933 r.	88,522,080	16,754,520	18.9%
6.	Danja — 1934 r.	245,430,722	44,798,644	18.2%
7.	Hiszpanja — 1934 r.	1,965,643,396	143,491,996	7,3%
8.	Finlandja — 1934 r.	206,936,290	30.652,962	14.8%
9	Francja — 1933 r.	10,233,704,837	713,348,046	6.9%
10.	Węgry — 1933 r.	524,049,050	68.382.600	13.1%
11.	Irlandja — 1932 r.	594,122,720	108,460.980	18.2%
12.	Italja — 1933 r.	5,433,850,400	454,446.400	8.4%
13	Japonja — 1932 r	2,604,000 000	229,792,500	8.8%
14.	Holandja — 1934 r.	1,523 896,010	321,892.746	21 1%
15.	Rumunja — 1933 r.	724,828,500	115.564,500	15.9%
16	Szwecja — 1933 r.	576,296.240	116,872.080	19.9%
17.	Czechosłowacja - 1934 r.	974,436,012	118.174,805	12.1%
18.	Jugosławja — 1933 r.	792,624,000	57,066,005	7.2%
19.	Austrja — 1933 r.	1.092,500,000	31,625.000	2.9%
20.	Polska — 1933/34 r.	1.419,884,482	188,266,322	13.2%

Zdaje się, że gorzej sprawa przedstawiałaby się, gdybyśmy porównali sumy samorządowe i społeczne, łożone na oświatę. Wiemy, że np. Samorząd terytorjalny w Polsce uchyla się coraz więcej od ponoszenia ciężarów na szkolnictwo dokształcające zawodowe i stan ten ulega wciąż pogorszeniu.

Tymczasem szkoły dokształcające zawodowe nie zaspakajają nawet najniezbędniejszych potrzeb rzemiosła. Szkoły rzemieślniczo - przemysłowe, z których część już w bieżącym roku szkolnym uległa reformie w sensie — ustrojowo-programowym, zarówno pod względem sieci jak i nauki nie spełniły swych zadań w odniesieniu do rzemiosła. Podniesienie techniczne i zawodowe rzemiosła zależne jest od dostatecznej rozbudowy sieci szkół zawodowych typu zasadniczego. Samorząd rzemieślniczy w swej polityce oświaty zawodowej musi dążyć do rozbudowy sieci szkół zawodowych, mając na względzie stan gospodarczy danego terenu jak również poziom rzemiosła. Na taką akcję środki muszą się znaleźć.

Poza środkami skarbowemi, istnieje fundusz, zasilany przez 25% dodatki do świadectw przemysłowych. Z funduszu tego, którym dysponuje Ministerstwo W. R. i O. P., **powinny być zgóry ustalone sumy i przeznaczone wyłącznie na oświatę rzemieślniczą.** Dziś nie wiemy, ile np. Ministerstwo W. R. i O. P. przeznacza z powyższego funduszu na szkoły i kursy rzemieślnicze?

Akcja kulturalno - oświatowa w rzemiośle wymaga dużego nakładu kapitałów. Nie zaspokoi się potrzeb przy pomocy tylko środków skarbowych. Samorządy terytorjalne po Państwie powinny doceniać w pierwszym rzędzie znaczenie oświaty zawodowej dla rzemiosła i w konsekwencji zmienić swoje dotychczas dziwne ustosunkowa-

nie się do szkolnictwa dokształcającego zawodowego.

Reforma szkolnictwa zawodowego została zapoczątkowana ustawą z dnia 11 czerwca 1932 o ustroju szkolnictwa. Prace Państwowej Komisji Oświaty Zawodowej prowadzone łącznie ze sferami gospodarczemi, a w wyniku tych prac rozporządzenie wykonawcze z dnia 21 listopada 1933 o organizacji szkolnictwa zawodowego spowodowały pozytywne ustosunkowanie się społeczeństwa do szkolnictwa zawodowego.

Dla realizacji reformy szkolnictwa zawodowego, od którego zależy postęp techniczny i gospodarczy potrzebne są odpowiednie środki finansowe.

Dotychczasowy 4,47% udział finansowy szkolnictwa zawodowego w ogólnym budżecie Ministerstwa W. R. i O. P. jest niedostateczny i świadczyłby raczej o niedocenieniu przez Państwo roli i znaczenia szkolnictwa zawodowego w życiu gospodarczem.

W konsekwencji zmiany psychicznej społeczeństwa zauważono olbrzymi napływ młodzieży ze wszystkich klas społecznych do szkół zawodowych, uruchomionych w bieżącym roku szkolnym na podstawie rozporządzenia o organizacji szkolnictwa zawodowego. Zgłoszeń było tyle, że w bardzo wielu wypadkach, przewyższały kilkakrotnie ilość miejsc w danych szkołach.

Wobec takiej sytuacji nasuwa się konieczność powiększenia kredytów na szkolnictwo zawodowe do takiej wysokości, która pozwoli na odpowiednią rozbudowę sieci szkół zawodowych wszystkich stopni zgodnie z potrzebami rzemiosła i ogólno - państwowemi.

Kazimierz Jaroszewski.

Z Instytutu Badań i Rozwoju Rzemiosł w R. P. (Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej w Warszawie)

KONKURS NA PROJEKTY ZDOBNICZE DLA RZEMIOSŁA MALARSKIEGO.

Kierując się ideą szerzenia polskiej kultury zdobniczej, a w szczególności dla stworzenia podstaw rozwoju rodzimego malarstwa ściennego Cech malarzy i lakierników w Katowicach ogłosił konkurs na projekty zdobnicze, które mogłyby znaleźć praktyczne zastosowanie w rzemiośle malarskiem.

Konkurs obejmuje rozwiązanie następujących zadań w kompozycji dekoracyjnej:

a) kompozycja ujęta w formę fryzu lub

b) deseniu ściennego, albo

c) kompozycja skombinowana z fryzu i deseniu na tle architektury wnętrza.

Każde zadanie powinno być zaopatrzone w kolor tła ściennego, z wyszczególnieniem do jakiego celu zdobniczego ma mieć zastosowanie ornament.

Kompozycje odznaczać się winny wysokim poziomem artystycznym, harmonją kolorów, stosowanych w szczupłych ilościach, i wytworną linją, opartą na motywach, zaczerpniętych z polskiej sztuki ludowej. Wykluczone są wszelkie style historyczne.

Format kartonu: 60 x 90 cm. Fryz ma być naturalnej wielkości, jednakże w skali dowolnej. Wielność deseniu: 60 x 90 cm.

Kompozycja złożona z fryzu i deseniu ściennego może być wykonana w rozmiarach dowolnych.

Nadsyłanych prac nie należy podpisywać, lecz zaopatrzyć w godło. Nazwisko i adres wykonawcy projektu należy umieścić w zamkniętej kopercie, oznaczonej tem samem godłem.

Nagrody za wyróżnione przez Sąd konkursowy projekty wyznaczone zostały w łącznej ilości 9-ciu, a mianowicie:

a) 3 pierwsze — po zł. 200,

b) 3 drugie — po zł. 150,

c) 3 trzecie — po zł. 100.

Przymusowy Cech Malarzy i Lakierników w Katowicach (ul. Drzymały 13), jako organizator konkursu, zastrzega sobie prawo nabycia dalszych projektów w cenie po 10—15 złotych.

Termin nadsyłania prac upływa z d. 15 stycznia 1936 roku. Otwarcie prac i przyznanie nagród nastąpi d. 18 stycznia, wręczenie ich — d. 3 lutego 1936 r.

Cech Malarzy i Lakierników w Katowicach uruchomi z początkiem marca 1936 r. „Spółdzielnię zakupów i sprzedaży artykułów malarskich“, przy której urządzona będzie wytwórnia wzorów i szablonów dla malarzy ściennych. Nagrodzone lub wyróżnione prace konkursowe, będą zużyte w tej wytwórni, jako pierwszy nakład polskich wzorów i szablonów dekoracji ściennej. Zapoczątkowana współpraca rzemiosła malarskiego z polską twórczością artystyczną może przyczynić się do wyrugowania wzorów i szablonów zagranicznych, oraz do krzewienia kultury plastycznej w Polsce.

OTWARCIE CZYTELNI ORAZ ZBIORÓW MUZEUM RZEMIOSŁ (INSTYTUTU BADAŃ I ROZWOJU RZEMIOSŁ W R.P.)

Kulturę rzemiosła polskiego podnosić, a przez to podźwignąć rzemiosło pod względem gospodarczym i społecznym na wyższy poziom — oto jedno z głównych zadań samorządu rzemieślniczego i naczelne zadanie powołanego niedawno do życia Instytutu Badań dla rozwoju rzemiosł w Rzeczypospolitej Polskiej.

Instytut rzemieślniczy przejmuje obecnie bogate zbiory Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej w Warszawie, aby powiększać je i, — zgodnie z ogólnym planem swej działalności, — uczynić z nich żywe źródło wiedzy zawodowej dla pracowników wszystkich gałęzi i rodzajów rzemiosła.

Bibljoteka Instytutu zawiera przeszło 5.000 tomów.

Czytelnia na pierwszem piętrze gmachu Muzeum Rzemiosł przy ul. Chmielnej nr. 32 otwarta jest codziennie od godz. 10 do 2 i od 5 do 7 wiecz., a w niedziele od godz. 11 do 2. Wstęp bezpłatny. Bibljoteka zawiera m. in. wiele pięknych albumów i dzieł ilustrowanych w zakresie rzemiosł grupy drzewnej, metalowej, budowlanej, odzieżowej i in., Katalog czytelni, podzielony na kilkadziesiąt działów, ułatwia zna-

lezienie książek szczególnie dla pracownika danego rzemiosła pożytecznych i ciekawych.

Zbiory Muzeum Sztuki Rzemieślniczej mieszczące się w salach parterowych gmachu, dostępne są dla zwiedzających codziennie od g. 10 do 3, w niedziele zaś od g. 11 do 2.

Muzeum zawiera wiele ciekawych i pięknych okazów sztuk rzemieślniczej, zwłaszcza w zakresie stolarstwa, kowalstwa, ślusarstwa, ceramiki i in. Zwiedzanie Muzeum oprócz przyjemnej rozrywki daje możność kształcenia smaku i pogłębienia kultury artystycznej, która stanowi istotny warunek wartości produkcji w każdym niemal zawodzie rzemieślniczym.

Zarówno młodzież, kształcąca się w rzemiośle, jak wszyscy samodzielni rzemieślnicy mogą w zbiorach i bibljotece Instytutu znaleźć niezbędne dla każdego środki samokształcenia i uzupełnienia wiedzy zawodowej.

Kursy barwienia i polituruwania drzewa

Staraniem Izby Rzemieślniczej w Stanisławowie Instytut Przemysłowy dla Małopolski we Lwowie urządził w Bolechowie w czasie od 29.X do 4.XI 1935 r. 7-dniowy kurs barwienia, polityrowania i lakierowania drzewa.

Izba Rzemieślnicza w Stanisławowie udzieliła niektórym uczestnikom kursu stypendjum.

Na powyższy kurs uczęszczało 16 osób. Kurs ten objął 48 godzin nauki teoretycznej i praktycznej. Instruktorem na kursie był p. Szczepan Michalak z Poznania.

Program kursu był następujący:

I. Barwienie drzewa:

Przerabiany materjał: barwienie drzewa, cel barwienia, przygotowanie drewna do barwienia, obróbka drewna bogatego w żywicę przed jego barwieniem, wybielanie drewna przed barwieniem, sposoby barwienia, stosowanie barwników, podział barwników na kwasy, zasady i sole; barwniki roślinne, garbniki — chemikalja do barwienia drewna i recepty barwników.

II. Polityrowanie drewna.

Materjał przerabiany: Cel polityrowania — przygotowanie drewna do polityrowania, sposoby polityrowania, polityrowanie drewna barwionego i niebarwionego, szelak, politura i jej składniki, woskowanie i matowanie drewna.

III. Lakierowanie drewna.

Materjał przerabiany: lakierowanie drewna lakierem i przy pomocy aparatu rozpylającego lakier — lakier nitrocelulozowy, lakier barwny i bezbarwny; lakierowanie nitrocelulozowe w zastosowaniu do meblarstwa.

Bezpieczeństwo i higjena pracy przy robotach budowlanych*)

(3) Zabronione jest samowolne usuwanie przez pracowników urządzeń pomocniczych i ochronnych na budowie, jako też dokonywanie jakichkolwiek zmian w tych urządzeniach.

(4) Przy podnoszeniu i opuszczaniu rusztowań wiszących należy przestrzegać, by pomosty nadmiernie się nie pochylały.

(5) Na rusztowaniach drabinowych oraz przy wykonywaniu robót na dachach zabronione jest noszenie obuwia drewnianego.

(6) Pozostawanie na rusztowaniach poza czasem pracy jest zabronione. Również zabronione jest sypianie na rusztowaniach lub w bezpośredniem sąsiedztwie rowów, dołów, ognisk i t. p.

(7) Przy wznoszeniu, rozbiórce i próbnem obciążaniu rusztowań i wszelkich urządzeń pomocniczych i ochronnych, zabrania się pracownikom przechodzić i zatrzymywać się pod temi urządzeniami.

(8) Zabrania się pracownikom posługiwać się temi przyrządami do pracy, urządzeniami maszynowemi, przewodami elektrycznemi i t. p., których obsługiwanie i używanie do nich nie należy.

(9) O wszelkich uszkodzeniach urządzeń pomocniczych i ochronnych oraz urządzeń, przyrządów i narzędzi, używanych przy robotach, pracownicy obowiązani są niezwłocznie zawiadamiać kierownika robót.

(10) W obrębie obszaru, na którym są wykonywane roboty budowlane, spożywanie posiłków dozwolone jest tylko w porze i miejscu, ustalonem przez kierownika robót.

(11) Spożycie napojów alkoholowych i pozostawanie w obrębie budowy w stanie nietrzeźwym jest zabronione.

III. Przepisy końcowe.

§ 40. Winni niestosowania się przy wykonywaniu robót budowlanych do przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w tytule X części II rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

§ 41. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po dniu ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem obszaru województwa śląskiego.

§ 42. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych w rozporządzeniu niniejszem.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Marjan Zyndram-Kościałkowski
Minister Opieki Społecznej:
Jerzy Paciorkowski.

*) Dokończenie rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej, drukowanego w Nr. Nr. 31, 33, 34, 35, 42, 43 i 46 tyg. „Rzemiosło".

Wykaz szkół zawodowych rzemieślniczych*)

męskich, żeńskich i koedukacyjnych wszystkich stopni na rok szkolny 1935/36

IX. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W BRZEŚCIU n/BUGIEM.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
108	**Brześć n/B.** ul. Krzywa 110 tel. 2-23.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Poleskiego Tow. Oświaty Zawodowej (męska).		ślusarsko-mechaniczny stolarski	
109	**Brześć n/B.** ul. Krzywa 5.	Prywatna Szkoła Rzemieślnicza Męska Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów i w Brześciu n/B.		ślusarsko-mechaniczny stolarski	
110	**Łuniniec** ul. Okrzei 46.	Szkoła Kolejowa Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Przyjaciół Oświaty Zawodowej w Łunińcu (męska).		ślusarski stolarski	
111	**Pińsk** ul. Kolejowa 1.	Szkoła Rzemiosł P. M. S. (męska).		stolarski	
112	**Pińsk** ul. Nadbrzeżna 32.	Żydowska Szkoła Rzemieślnicza J. Piekacza (męska).		ślusarski stolarski	
113	**Prużana** ul. 3 Maja 44.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. (męska).		stolarski	
114	**Sarny** ul. Złota 2.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
115	**Sarny** ul. Grodzka 48.	Szkoła Rzemieślnicza dla chłopców Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów.		stolarski	
116	**Brześć n/B.** ul. Zygmuntowska 74.	3-letnia Szkoła Zawodowa Żeńska P. M. S.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
117	**Łuniniec, Zalesie** (ŁŁ)	3-letnia Szkoła Zawodowa Żeńska P. M. S.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
118	**Pińsk** ul. Albrechtowska 26.	Szkoła Rzemieślnicza Żeńska Jankiela Holcmana.	niższa	krawiecki	
119	**Pińsk** ul. Portowa 58.	3-letnia Szkoła Zawodowa Żeńska P. M. S.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
120	**Sarny**	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Sarnach.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
		X. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W ŁUCKU.			
121	**Łuck** ul. 24 p. p. 12, tel. 280.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. (męska).		stolarski	
122	**Kostopol** ul. Gen. Sowińskiego 5.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Kostopolskiego Związku Komunalnego w Kostopolu (męska).		stolarski	

*) Dalszy ciąg wykazów, drukowanych w Nr. Nr. 35, 37, 38, 39, 40 i 46 tyg. „Rzemiosło".

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
123	**Krzemieniec**	Państwowa Szkoła Rzemiosł Budowlanych (męska).		murarski ciesielski	
124	**Krzemieniec** ul. Królewski Zjazd 31.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów (męska i żeńska).		ślusarsko-mechaniczny (dla chłopców) krawiecki (dla dziewcząt)	
125	**Ostróg n/Horyniem** ul. Piłsudskiego 8.	Szkoła Rzemieślnicza Stolarska i Kołodziejsko-Kowalska P. M. S. (męska).		stolarski	
126	**Smyga**	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa (męska).		stolarski	
127	**Wiśniowiec-Zamek**	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Sejmiku Krzemienieckiego (męska).		ślusarsko-mechaniczny i stolarski	
128	**Włodzimierz** ul. Gimnazjalna 1.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
129	**Zdołbunów** ul. Fabryczna 11.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. (męska).		ślusarski	
130	**Łuck** ul. Katedralna 8.	Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
131	**Dubno** ul. Panieńska 45.	Szkoła Zawodowa Żeńska pod wezw. św. Józefa Zgromadzenia SS. Opatrzności Bożej.	niższa	krawiecko-bieliźn.	
132	**Kowel** ul. Listopadowa 7.	Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów.	niższa	krawiecki	
133	**Krzemieniec** ul. Królewski Zjazd 31.	Szkoła Rzemieślnicza Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej wśród Żydów (żeńska).	niższa	krawiecki	
134	**Równe** ul. Hallera.	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.	niższa	krawiecko-bieliźniarski	
135	**Równe** ul. Kopernika 32.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów (żeńska).	niższa	krawiecki	

XI. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W POZNANIU.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
136	**Poznań** ul. Bergera 5, tel. 73-90.	Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa (męska).		ślusarski	
137	**Poznań** ul. G. Wilda 180. tel. 70-57.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej przy fabryce maszyn H. Cegielski S.A. w Poznaniu (męska).		ślusarsko-mechaniczny	

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
138	**Bydgoszcz** ul. Św. Trójcy 37. tel. 419.	Wydział Rzemieślniczo-Przemysłowy przy Państw. Szkole Rzemieślniczo-Przemysłowej.		ślusarsko-mechaniczny	
139	**Poznań** ul. Focha 2.	Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa.	średnia	krawiecki	w stopniowej likwidacji
140	**Poznań** ul. Focha 2.	Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie	średnia		
141	**Bydgoszcz** ul. Konarskiego 5.	Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Popierania Pracy Zawodowej Kobiet.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
142	**Gniezno** ul. Chrobrego 23.	Miejska Szkoła Zawodowa Żeńska.	niższa	krawiecko-bieliźn.	
143	**Inowrocław** ul. Sienkiewicza 15	Miejska Szkoła Przemysłowo-Handlowa dla Dziewcząt.	niższa	krawiecko-bieliźn.	w stopniowej likwidacji
144	**Leszno**	Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa (żeńska).	średnia	krawiecko-bieliźn.	

XII. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W GRUDZIĄDZU.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
145	**Działdowo** ul. Dworcowa 18.	Szkoła Rzemieślnicza Tow. Szkoły Rzemieślniczej w Działdowie (męska).		ślusarski	
146	**Gdynia** ul. Morska 79 tel. 16-41.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szkoły Handlu Morskiego i Techniki Portowej w Gdyni (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
147	**Tczew** ul. Sobieskiego 11/12, tel. 14.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
148	**Grudziądz** ul. Trynkowa 19.	Żeńska Szkoła Zawodowa i Gospodarcza.	niższa	krawiecko-bieliźn.	
149	**Gdynia** ul. Morska.	Żeńska Szkoła Przysposobienia Zawodowego Tow. Szkoły Handlu Morskiego i Techniki Portowej.	przys. zaw.	krawiecko-bieliźn.	
150	**Toruń** ul. Strumykowa 4.	Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska.	średnia	krawiecki	

XIII. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W KATOWICACH.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
151	**Katowice** ul. Krasińskiego.	Szkoła Zawodowa Żeńska Koła Polek	średnia	krawiecki	
152	**Bielsko** ul. Sienkiewicza 8.	Szkoła Zawodowa Żeńska Koła Macierzy Szkolnej.	średnia	krawiecki	

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
153	**Jedłownik** p. Rybnik.	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska w Zakładzie Wychowawczym im. św. Józefa SS. Opatrzności.	niższa	krawiecki	
154	**Rybnik,** G/Śląsk.	Szkoła Zawodowa Żeńska SS. Urszulanek.	średnia	krawiecki	
155	**Tarnowskie Góry** ul. Zamkowa 1/3.	Żeńska Szkoła Zawodowa Tow. Polek.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
		XIV. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W KRAKOWIE.			
156	**Kraków**	Państwowe Męskie Gimnazjum Mechaniczne			
157	**Kraków** ul. Rakowiecka 27 tel. 146-07.	Prywatna Męska Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Salezjańskiego w Krakowie.		szewcki	
158	**Kraków** Al. Mickiewicza 5, tel. 100-88.	Szkoła Rzemiosł T-wa Szkoły Rzemiosł w Krakowie (męska).		ślusarski	
159	**Kraków** ul. Brzozowa 5, tel. 129-57.	Prywatna Męska Szkoła Rzemiosł Żydowskiego T-wa Szkoły Ludowej i Średniej w Krakowie.		ślusarski	
160	**Grybów**	Państwowa Szkoła Kołodziejsko-Kowalską w Grybowie (męska).		kołodziejski, kowalski	
161	**Kalwarja Zebrzydowska** ul. Mickiewicza.	Państwowa Szkoła Stolarska w Kalwarji Zebrzydowskiej (męska).		stolarski,	
162	**Oświęcim** ul. Jagiellońska 8.	Prywatna Męska Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Salezjańskiego w Oświecimiu.		stolarski ślusarski	
163	**Pawlikowice** (pow. Krakowski)	Szkoła Rzemiosł Tow. „Powściągliwość i Praca“ w Pawlikowicach.		ślusarski	
164	**Sułkowice** ul. Żółkiewskiego	Państwowa Szkoła Przemysłu Żelaznego w Sułkowicach (męska).		ślusarski	
165	**Świątniki Górne**	Państwowa Szkoła Ślusarska w Świątnikach Górnych.		ślusarski	
166	**Zakopane - Krupówki**	Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Zakopanem (męska).		rzeźbiarski stolarski ciesielski	
167	**Kraków** ul. Syrokomli 21.	Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Krakowie.	średnia	krawiecki,	w stopniowej likwidacji
168	**Kraków** ul. Syrokomli 21.	Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie.	średnia		

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
169	**Kraków** ul. Syrokomli 21.	Oddział Seminarjum przy Państwowej Szkole Zawodowej Żeńskiej w Krakowie.	średnia	krawiecki	
170	**Kraków** ul. Stolarska 15.	Szkoła Zawodowa dla Dziewcząt Żydowskich Tow. „Ognisko Pracy“ w Krakowie.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
171	**Kraków** ul. Grodzka 54.	Prywatna Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska im. Św. Andrzeja Zgromadzenia P.P. Klarysek w Krakowie.	średnia	krawiecki	
172	**Kraków** ul. Konarskiego 32.	Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska „Strój“ Marji Batkowej w Krakowie.	niższa	krawiecki	
173	**Nowy - Sącz** pl. Gen. Dąbrowskiego 1.	Szkoła Przemysłowa Żeńska Towarzystwa Szkoły Ludowej w Nowym Sączu.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
174	**Szczakowa** ul. Piłsudskiego	Prywatna Średnia Szkoła Żeńska Tow. Szkoły Ludowej w Szczakowie.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
175	**Tarnów** ul. Mickiewicza 3.	Szkoła Średnia Zawodowa Żeńska w Tarnowie.	średnia	krawiecki	

XV. OKRĄG IZBY RZEMIEŚLNICZEJ WE LWOWIE.

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
176	**Lwów** ul. Snopkowska 47	Wydział Rzemieślniczo-Przemysłowy przy Państwowej Szkole Technicznej (męska).		ślusarski stolarski	w stopniowej likwidacji
177	**Lwów** ul. Snopkowska 47.	Państwowe Męskie Gimnazjum Mechaniczne.			
178	**Lwów** ul. Św. Teresy 28. tel. 38-86.	Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa T-wa „Warsztaty Rękodzielnicze dla młodzieży żydowskiej im. Dr. A. Korkisa (męska).		ślusarsko-mechaniczny stolarski	
179	**Brzeżany** ul. Tarnopolska 46.	Szkoła Przemysłu Drzewnego (męska).		stolarski koszykarski	
180	**Jaworów** ul. Szaszkiewicza 1. (wojew. lwowskie)	Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Jaworowie (męska) .		stolarski	
181	**Kołomyja** ul. Aleja Wolności 32. tel. 247.	Państwowa Szkoła Szewcka (męska).		szewcki,	w stopniowej likwidacji
182	**Kołomyja** ul. Sobieskiego 46. tel. 180.	Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego (męska).		stolarski rzeźbiarski ciesielski	w likwidacji
183	**Rudnik nad Sanem** ul. Ulanowska	Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego w Rudniku n/Sanem (męska).		koszykarski stolarski	w likwidacji

Nr.	Miejscowość i adres	Nazwa szkoły	stopień szkoły	Oddziały	Uwagi
184	**Rzeszów** ul. Lwowska 25. tel. 333.	Szkoła Rzemiosł Tow. Prywatnej Szkoły Przemysłowej w Rzeszowie (męska).		ślusarsko-mechaniczny	
185	**Lwów** ul. Zielna 8.	Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska.	średnia	krawiecki modniarski	w stopniowej likwidacji
186	**Lwów** ul. Zielna 8.	Państwowe Żeńskie Gimnazjum Krawieckie.			
187	**Lwów** ul. Zielna 8.	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Zawodowej.	średnia	galanteryjny	
188	**Lwów** ul. Sapiehy 30.	Szkoła Zawodowa Żeńska im. św. Teresy Zgromadzenia S.S. Opatrzności Bożej.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
189	**Lwów** ul. Długosza 17.	Szkoła Zawodowa Żeńska Zgromadzenia S.S. Bazyljanek.	średnia	krawiecki	
190	**Lwów** Rynek 39.	Szkoła Przemysłowa Żeńska Spółdzielni „Trud".	niższa	krawiecki	
191	**Lwów** ul. Piekarska 9.	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla Dziewcząt Żydowskich.	średnia	krawiecki	
192	**Borysław** ul. Legjonów	Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
193	**Drohobycz** ul. Zawale 14.	Szkoła Zawodowa Żeńska im. E. Orzeszkowej Tow. Średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
194	**Przemyśl** ul. Czarneckiego 1. 1.	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej.	średnia	krawiecki	
195	**Przemyśl** ul. Łukasińskiego 12	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla dziewcząt żydowskich.	średnia	krawiecki	
196	**Przemyśl** Wybrzeże Piłsudskiego.	Warsztaty Szkolne Rękodzielnicze „Sojuzu Ukrainok".	niższa	krawiecki	
197	**Rawa Ruska** ul. Narutowicza	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej.	średnia	krawiecko-bieliźn.	
198	**Rzeszów** ul. Kl. Hoffmanowej.	Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szkoły Ludowej.	średnia	krawiecki	
199	**Sambor** ul. M. Reja 14.	Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska im. St. Sobińskiego Tow. Średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej.	średnia	krawiecki	
200	**Sambor** ul. M. Reja 10.	Szkoła Przemysłowa Żeńska Fundacji Ozjasza Gotthelfa.	średnia	krawiecki	
201	**Żółkiew** ul. Żółkiewskiego 56.	Szkoła Zawodowa dla Dziewcząt Żydowskich Tow. Ochrony Dzieci i Młodzieży Żydowskiej w Żółkwi.	niższa	krawiecko-bieliźn.	

Z żałobnej karty

Dnia 2 października rb. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie ś. p. Henryk Szymański. Przez krótki czas, ledwo jeden rok, był radcą Izby Rzem. w Lublinie, ale z chlubnej i wytężonej pracy dla dobra rzemiosła, zwłaszcza na stanowisku Prezesa Towarzystwa Rzemieślniczego w Siedlcach znany był oddawna. Do ostatniej chwili prace społeczne pochłaniały go całkowicie; już ciężko chory był duszą Podlaskiej Wystawy Rzemieślniczej, którą jeszcze otworzył. Wartości fachowe i obywatelskie, których był pełen, przeszczepiał młodemu pokoleniu na stanowisku instruktora ślusarskiego w Państwowej Szkole Rzemieślniczej w Siedlcach. Doświadczenie zdobyte podczas kilkunastoletniego pobytu zagranicą, umiłowanie polskiego rzemiosła, ideowość, bezinteresowność i poświęcenie, wreszcie pełne serca odnoszenie się do otoczenia uczyniło zeń działacza kochanego i szanowanego i pozwoliło mu wywierać znaczny, a dobroczynny wpływ na rzemiosło. W 1928 r. zmarły był odznaczony srebrnym Krzyżem Zasługi.

Cześć Jego pamięci!

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakłady Graf. „Polska Zjednoczona" Warszawa, Nowolipie 2. Tel. 11-40-45.